

LOVE WLM

PRZEGLĄD TURYSTYCZNY **KOCHAM WARMIĘ I MAZURY**

THE TOURIST NEWS **I LOVE WARMIA AND MASURIA**

95/19 **LATO
SUMMER**

**MRĄGOWO – MIASTO
LUDZI AKTYWNYCH**

Mrągowo – city of active people

**WYCIECZKI MIEJSKIE
Z PRZEWODNIKIEM**

Urban trips with a Guide

SMAŻALNIA NA WODZIE

Fish restaurant on the water

**WARMIA I MAZURY
– NIE TYLKO POD ŻAGLAMI**

Varmia and Masuria – not only sailing

RESTAURACJA Z TRADYCJĄ
RESTAURANT WITH TRADITION

RYNSKIMLYN.PL

Plińce z pomoćką
Potato pancakes

BIESIADY RYCERSKIE
W KRZYŻACKIM ZAMKU

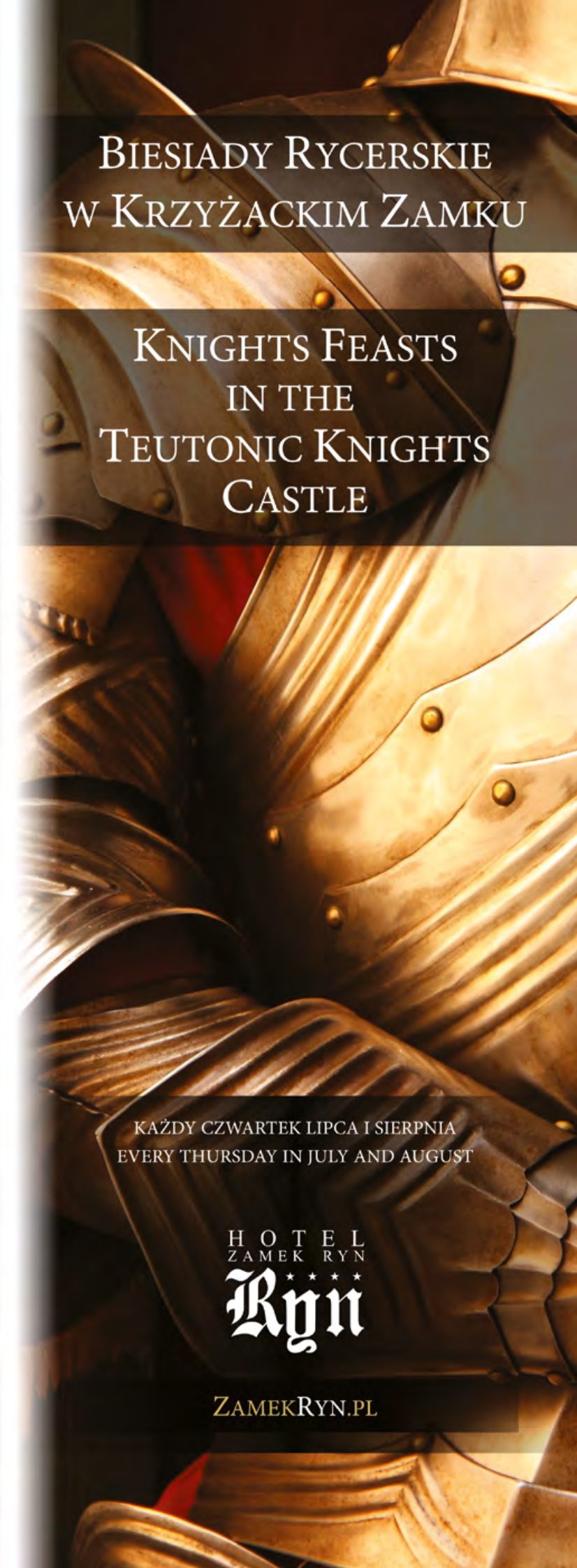
KNIGHTS FEASTS
IN THE
TEUTONIC KNIGHTS
CASTLE

KAŻDY CZWARTEK LIPCA I SIERPNI
EVERY THURSDAY IN JULY AND AUGUST

HOTEL
ZAMEK RYN

Ryn

ZAMEKRYN.PL

Od redakcji / from the editor

EN

Wodnym szlakiem Warmii i Mazur

Warmia i Mazury są niewątpliwie piękne i łatwo to dostrzec, jadąc nawet samochodem. Gdy skusimy się na wycieczkę rowerową czy pieszą, dostrzeżemy jeszcze więcej uroku, a jeśli zdecydujemy się na zwiedzanie tych krain szlakami wodnymi, to zyskamy zupełnie inną perspektywę – zobaczymy to, czego nie widać z brzegu i dostaniemy się w miejsca niedostępne suchą stopą.

To magia Warmii i Mazur. Niezmiernie wody jezior, gęsta sieć rzek i strug, po których możemy się przemieszczać, unikając tłumów i hałasu, za to łapiąc w obiektywie rzadkie gatunki fauny i flory. A pływać możemy nie tylko kajakiem czy żaglówką. Ostatnio różnych form turystyki i rekreacji wodnej przybywa jak grzybów po deszczu w mazurskich lasach. Nowe aktywności są coraz bardziej dostępne – zarówno pod względem finansowym, jak i pod kątem wymaganych umiejętności czy uprawnień. Dlatego w tym numerze prezentujemy Wam przekrój możliwości i zachęcamy do zwiedzania Warmii i Mazur drogą wodną.

Jak zwykle, polecamy także miejsca, gdzie zdżony wędrowiec będzie mógł odpocząć i zakosztować wybornych specjałów regionalnej – i nie tylko – kuchni. Zapraszamy do Mrągowo – miasta z bogatą historią, ciekawą ofertą imprez i licznymi atrakcjami. Rekomendujemy także miejskie wycieczki z przewodnikiem, które ostatnio cieszą się rosnącą popularnością.

On Varmia and Masuria waterways

Varmia and Masuria is undoubtedly beautiful and, it is plain to be seen even from your car window. And if you go sightseeing by bike or on foot, you will see even more of the charm of the region. If you decide to explore Varmia and Masuria by boat you will gain a new perspective, you will see what is unseen from the land and you will find yourself in places that landlubbers rarely visit that is part of the magic of Varmia and Masuria. While sailing across wide lakes or the complex networks of rivers and canals, you will escape the hustle and bustle of modern life and in addition have a chance to take photos of rare species of flora and fauna. Not only can you avail of traditional sailing but, Currently different forms of water tourism and recreation are developing in Masurian forests. These new activities are becoming more and more available to everyone. That's why we are presenting the various possibilities and encourage you to explore Varmia and Masuria from the water too.

As usual, we recommend places where you can put your head down for the night, relax and try the delicious regional and other food specialties on offer. We invite you to Mrągowo – a town with a rich history, an interesting calendar of events and numerous other attractions. We also recommend trips with a local guide which are becoming more and more popular.

Kamila Górecka-Kirwiel
redaktor naczelna / editor-in-chief

SPIS TREŚCI / contents

DLA KAŻDEGO / FOR EVERYBODY

- 04 Misja Kopernik / Mission Copernicus
- 06 Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię / Stopped the Sun, moved the Earth

WYDARZENIA / EVENTS

- 08 Kalendarz imprez – lato 2019 / Events – summer 2019
- 16 Informacja Turystyczna na Warmii i Mazurach / Tourist Information in Varmia and Masuria

TEMAT NUMERU / LEADING TOPIC

- 18 Warmia i Mazury – nie tylko pod żaglami / Varmia and Masuria – not only sailing

POLECAMY / WE RECOMMEND

- 28 Wypoczywaj tak, jak lubisz / Relax the way you like
- 36 Cittaslow – Tygiel Trzech Religii / Cittaslow – Three religion crucible
- 40 EkoMuzeum Krainy Kanału Elbląskiego / Eco museum in the land of the Elbląg Canal
- 45 Wycieczki miejskie z przewodnikiem / Urban trips with a Guide
- 50 Rozmaitości regionalne / Regional variety

ATRAKCJE / ATTRACTIONS

- 52 Mrągowo – miasto ludzi aktywnych / Mrągowo – city of active people
- 57 Lokalny przewodnik o perełkach Mrągowo / Local guide talks about Mrągowo's curiosities

KULINARIA / THE CUISINE

- 58 Z edukacyjną wizytą u pszczół / A lesson in beekeeping
- 62 Podróż do krainy kawy / A journey to the land of coffee
- 66 Smażalnia na wodzie / Fish restaurant on the water

AKTYWNI / ACTIVELY

- 70 Rowerowy zawrót głowy w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich – cz II. / A bicycle spin in the Land of a Thousand Lakes – part II
- 76 Nurkowanie na Warmii / Diving in Varmia

W NASTĘPNYM NUMERZE / IN THE NEXT ISSUE

- 82 Polecamy na zimę / we recommend for winter

Przegląd Turystyczny Warmii i Mazur

Rada redakcyjna / The Editorial Boards:

Wojciech Śmieszek (przewodniczący/chairman)
Kamila Górecka-Kirwiel (redaktor naczelna/editor-in-chief)
Justyna Szostek (sekretarz redakcji/editorial secretary)
Stanisław Harajda, Marian Jurak, Artur Kamiński,
Agnieszka Majewska, Michael Gannon
(tłumaczenie/translation)

Wydawcy / Publishers:

Polska Izba Turystyki Oddział Warmińsko-Mazurski
ul. Okopowa 25, 10-075 Olsztyn
e-mail: pit@pit.olsztyn.pl www.pit.olsztyn.pl

Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna
ul. Staromiejska 1, 10-017 Olsztyn, tel./fax +48 89 535 55 65
e-mail: kontakt@wmrot.org www.wmrot.org

Warmińsko - Mazurska
Regionalna Organizacja Turystyczna

Opracowanie graficzne / Graphic design:

Gravite Design
Mateusz Obarek, Radosław Pazdrijowski, Maciej Pokoński
ul. Witosa 1i/38, 10-688 Olsztyn, tel. +48 89 612 51 52
e-mail: office@gravite.pl www.gravite.pl

Partnerzy wydania / Partners of the issue:

MISJA KOPERNIK, *czyli historyczne Pokémon Go*

Wyobraźmy sobie, że podchodząc do pomnika Mikołaja Kopernika możemy z nim porozmawiać i zrobić sobie zdjęcie – mowa tu nie o zimnym posągu z metalu czy marmuru, lecz o poruszającej się i mówiącej do nas postaci.

Gra Pokémon Go świetnie połączyła cyfrową rozrywkę z aktywnością ruchową. W aplikacjach tego typu tkwi gigantyczny, wciąż niewykorzystany, potencjał edukacyjny i turystyczny. Dzięki nim z powodzeniem moglibyśmy promować kulturę, historię i ciekawe miejsca w całej Polsce.

Dlaczego by więc, zamiast Pokémona, nie spotkać Kopernika, Kazimierza Wielkiego czy Zawiszy Czarnego? Podobnie jak w grach RPG dostawalibyśmy od nich zadania i szukali skarbów, odkrywali tajemnice nawiedzonych pałaców oraz zwiedzali miasta lub muzea. Za przewodnika służyłby nam sam król, pisarz lub... astronom. Dokładnie to umożliwiła Misja Kopernik. Wybitną postać, dzięki rzeczywistości rozszerzonej, możemy zobaczyć w miejscach związanych z jej życiem, m.in. we Fromborku, Lidzbarku Warmińskim, Olsztynie czy Lubawie – miastach leżących na Szlaku Kopernikowskim. Podczas rozmowy z astronomem okazuje się, że ma dla nas zadanie, które wymaga odnalezienia zagubionych artefaktów (m.in. astrolabium sferyczne, Księżę o obrotach ciał niebieskich, Triquetrum, Kwadrant słoneczny), ukrytych w różnych lokalizacjach. Poszukiwania skarbów połączone są z lekcją historii i astronomii.

Aby wziąć udział w Misji Kopernik, należy pobrać ze sklepu Google Play darmową aplikację Slavic Monsters. Po

jej uruchomieniu, w jednym z miast objętych misją, otrzymamy wiadomość od Kopernika i rozpoczniemy poszukiwania. Zabawa nie kończy się jednak po zebraniu wszystkich przedmiotów. Możemy je wykorzystać w dalszej grze, na przykład podczas poszukiwań duchów i mitologicznych stworzeń związanych z lokalnymi wierzeniami i kulturą.

EN

MISSION COPERNICUS IN OTHER WORDS – A HISTORY POKEMON GO

Let's imagine the situation that we are approaching a Nicholas Copernicus monument and we can talk to him and take a photo together. Now we are talking not about a cold statue made from metal or marble but a person that moves and talks to us.

Pokemon Go game successfully combined digital entertainment with physical activity. There is giant still unused educational and tourist potential in such types of applications. Thanks to that we could promote culture, history and many interesting places in Poland.

Why not meet Copernicus, King Casimir the Great or Zawisza the Black instead of Pokemon? Like in many other RPG games we would get quests and look for treasures, discover the secrets of haunted palaces and visit cities, towns

and museums. Our guide would be even the very king, writer or an astronomer. Mission Copernicus is a good example of such use. Thanks to augmented reality we can see a prominent figure in places connected with his life for instance in Frombork, Lidzbark Warmiński, Olsztyn and Lubawa, towns situated on the Copernicus route. During conversations with the astronomer, it turns out that he has a quest for us which demands finding lost artifacts such as: a globular astrolabe, books 'On the Revolutions of the Heavenly Spheres' Triquetrum and Solar Quadrant hidden in different locations. A treasure hunt, history and astronomy lesson in one.

In order to take part in Mission Copernicus, download the free application Slavic Monsters from Google Play and after launching the application in one of the towns in the mission, you will get a message from Copernicus and begin the quest. The game does not finish after finding all objects. We can use them later in the game for instance while looking for ghosts and mythological creatures connected with native religion and culture.

Opracowanie / By Marek Maruszczak

WSTRZYMAŁ SŁOŃCE, RUSZYŁ ZIEMIĘ, *w Olsztynie pozostawił unikat*

Każde miasto o ambicjach ośrodka turystycznego szczydzi się posiadaniem swojego unikat – czegoś, czego nie posiada nikt inny. W czasach, gdy turystyką rządzi zasada wyróżnij się lub zgiń, jest to warunek sine qua non, by myśleć o sukcesie. Olsztyńską perelką tego rodzaju jest zamkowa tablica astronomiczna Mikołaja Kopernika.

Tablica jest jedynym instrumentem astronomicznym, wykonanym przez wielkiego astronoma, który zachował się do naszych czasów. Jak przyjmują historycy, powstała na przełomie 1516 i 1517 r., a zatem niedawno minęło równo pięćset lat od jej powstania. Wyrysowana przez Mikołaja Kopernika na ścianie krużganku olsztyńskiego zamku, umożliwiała określenie momentu równonocy wiosennej. – Na pamiątkę tego wydarzenia od wielu lat, zawsze 21 marca, w naszym mieście odbywa się impreza pod nazwą „Wiosna zaczyna się w Olsztynie” – mówi Krzysztof Otoliński, szef promocji olsztyńskiego ratusza.

Pośród instrumentów używanych przez Kopernika, tablica służąca do obserwacji zmian położenia Słońca wyróżnia się swoją innowacyjnością. Łączy ona w sobie funkcje swego rodzaju zegara oraz kalendarza słonecznego. Mechanizm działania tablicy to suma obliczeń i analizy warunków oświetlenia krużganku. Konstruktor tego narzędzia posługiwał się nowatorską techniką obserwacji. Rzutowanie światła słonecznego, odbitego od przedmiotu znajdującego się na parapecie okna krużganku, stanowi najstarszy znany przykład zastosowania tzw. refleksji gnomonicznej. Tablica o długości 7.05 m i szerokości 1.4 m została wykonana w technice fresku mokrego.

– Stojąc przed nią, turyści mają szansę poczuć niepowtarzalny powiew historii, zaś współczesny wymiar dziedzictwa Kopernika mogą poznać w olsztyńskim planetarium – dodaje Krzysztof Otoliński. – Polecam zwłaszcza seanse full dome, czyli projekcje na kopule planetarium.

EN

STOPPED THE SUN, MOVED THE EARTH AND LEFT A RARITY IN OLSZTYN

Each city with aspirations to be a tourist resort boasts about having its own unique thing, something that cannot be found anywhere else. Today, when the marketing rule is ‘stand out or die’ that makes tourism go round, it is sine qua non to think of success. Olsztyn has its own pearl, Nicholas Copernicus’s Astronomical Table in the castle.

The Astronomical Table is the only astronomical tool devised by the great astronomer that has survived to present times. According to historians, it was done

between 1516 and 1517 so it recently celebrated its 500th birthday. The astronomical table was drawn by Copernicus on the wall of Olsztyn Castle’s Cloister and it helped define the moment of the spring equinox.

‘Spring starts in Olsztyn’ is the event that has taken place on the 21st of March in Olsztyn for many years to commemorate this event. says Krzysztof Otoliński – Promotion Director in Olsztyn city hall. The astronomical table was innovative and used for the observation of changes in the Sun’s position. It combines a clock function with a solar calendar. The operating principle of the device is the calculation and analysis of the conditions of light in the cloister. The constructor used an innovative technique of observation. Light cast reflected from an object on the cloister windowsill is the oldest known example of using the so called method of Gnomonic Projection. The table was done using the technique of Fresco – mural painting executed upon freshly laid or wet lime plaster. It is 7,05 m long and 1,4 m wide.

While standing in front of the astronomical table tourists can feel the presence of history and they can learn about the heritage of Copernicus in Olsztyn planetarium, Krzysztof Otoliński adds. I especially recommend a full dome screening in other words projections in the planetarium dome.

Opracowanie / By RP

GDZIE ZOBACZYĆ TABLICĘ / WHERE CAN I SEE THE TABLE?

Tablicę Kopernika można oglądać w olsztyńskim zamku /

The astronomical table can be seen in Olsztyn castle

Muzeum Warmii i Mazur, ul. Zamkowa 2, www.muzeum.olsztyn.pl

- bilet normalny / normal ticket: 12 pln
- bilet ulgowy / discount ticket: 8 pln
- bilet rodzinny / family ticket (2+1, 1+2): 26 pln
- bilet rodzinny / family ticket (2+2, 2+3, 1+3): 34 pln

Lato 2019

KALENDARZ

WYDARZEŃ

Events – summer 2019

for: T. Karolki

Mazurska Majówka w Giżycku „Wielkie otwarcie sezonu 2019”

W programie majówki: otwarcie mostu obrotowego, parada jednostek pływających na Kanale Łuczańskim, konkursy, koncert szanty&folk EKT Gdynia, otwarcie sezonu regatowego, wystawa malarstwa w Ekomarinie.

Masurian Long May Weekend In Giżycko ‘Great Opening of the Season 2019’

The Long May weekend program includes: the swing bridge opening, the parade of vessels along the Łuczański Canal, competitions, sea shanties &folk EKT Gdynia concert, regatta season opening, a painting exhibition in Ekomarina.

Miejsce / Place: Giżycko
Termin / Date:
1 Maja/May 2019
www.gizycko.pl

for: Zbigniew Chojęta

Runmageddon

Ekstremalny bieg z przeszkodami tylko dla najwytrwalszych. W zawodach mogą wziąć udział wszyscy chętni, którzy chcą sprawdzić swoją siłę, skoczność, wytrzymałość oraz odporność psychiczną. Śmiałkowie, którzy pojawią się na linii startu mogą liczyć na widowiskowe przeszkody i emocjonującą rywalizację.

Runmageddon

Extreme steeplechase race, only for the strongest. Those who want to check their strength, jumping skills, toughness and mental resilience can take part in the competition. Daredevils who will appear at the starting line can expect spectacular obstacles and exciting rivalry.

Miejsce / Place: Ełk
Termin / Date:
1–3 Maja/May 2019
www.runmageddon.pl

for: arch. Urszula Miłanowska

3. Lotnicza Majówka

Majówka w Iławie to przede wszystkim pokazy lotnicze z udziałem znakomitych pilotów z Polski i zagranicy. W programie znajdują się także atrakcje na ziemi, m.in. wystawa statyczna sprzętu wojskowego, prezentacje grup rekonstrukcyjnych, spotkania z pilotami, animacje lotnicze dla dzieci oraz loty widokowe nad Iławą.

3. Air Long May Weekend

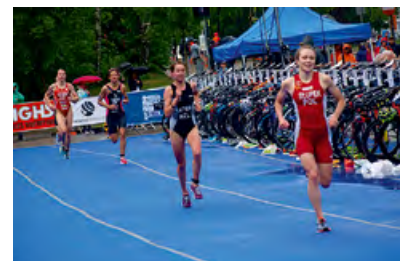
The Long May Weekend in Iława includes an air show with participation of the best pilots from Poland and abroad. The program includes attractions on the ground such as: military equipment static exhibition, reconstruction groups' presentations, air animations for children and sightseeing flights over Iława.

Miejsce / Place: Iława
Termin / Date:
11 Maja/May 2019
www.lotnicza.ilawa.com.pl

Triathlon Series

Tegoroczną edycję zawodów triathlonowych w Olsztynie zapoczątkuje 18 maja prestiżowy Puchar Europy na dystansie

sprinterskim, 19 maja odbędzie się Elemental Triathlon. Na dystansie supersprinterskim zostaną rozegrane Mistrzostwa Olsztyna w Triathlonie, w których udział mogą wziąć mieszkańcy miasta.

for: arch. OSIR Olsztyn

Triathlon Series

This year's edition of the triathlon competitions will start with the prestigious European Cup at sprint distance on 18th of May, triathlon will take place on 19th of May. Olsztyn Championships in triathlon will take place at supersprint distance and anyone can take part in it.

Miejsce / Place: Olsztyn
Termin / Date:
18–19 Maja/May 2019
www.triathlonseries.pl

for: arch. Urszula Miłanowska

9. Ogólnopolski Festiwal Serów Farmerskich „Czas na ser”

Festiwal to jedyna w Polsce impreza służąca odbudowie i rozwojowi tradycji serowarskiej oraz przywróceniu „zapomnianych smaków”. To miejsce spotkań, wzajemnej edukacji i integracji środowiska małych producentów oraz miłośników tradycyjnych serów. Wydarzeniu towarzyszy szereg atrakcji dla dorosłych i dla dzieci oraz spokojna, nastrojowa festiwalowa muzyka, jak również kiermasz i degustacja serów wytwarzanych metodami tradycyjnymi, prezentacja polskiego wina i miodów pitnych.

9. National Festival Of Farmers' Cheese 'Time For Cheese'

This festival is the only event of its kind in Poland. It is aimed at reintroducing and developing the cheese-making tradition and restoring its 'forgotten tastes'. The festival is a place to meet small traditional cheese producers and fans of mutual education and intergration. The event also plays host to other various attractions both for adults and children, laid back music, a local fair, sampling cheese products made to traditional recipes and a presentation of mead and Polish wine.

Miejsce / Place: Lidzbark Warmiński
Termin / Date:
1–2 Czerwca/June 2019
www.czasnaser.pl

for arch. Urszula Mielnicka w Barczewie

18. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie

Festiwal jest imprezą cykliczną, która odbywa się w Barczewie od 2002 roku. Głównym celem festiwalu jest upamiętnienie postaci i twórczości Feliksa Nowowiejskiego, kompozytora urodzonego w Barczewie, twórcy „Roty” i „Hymnu Warmii”, wielkiego patrioty i Polaka, którego działalność była istotnym czynnikiem kształtowania polskiej świadomości na ziemiach północnych. Festiwal ma zasięg międzynarodowy i do udziału w nim są zapraszane chóry amatorskie ze wszystkich krajów świata.

18. Feliks Nowowiejski's International Festival of Choral Music in Barczewo

The Festival is a cyclic event which has been taking place in Barczewo since 2002. The aim of the festival is to commemorate Feliks Nowowiejski and his works. This great Polish patriot, who

was a renowned composer, was born in Barczewo. He was the composer of 'Rota' and 'Hymn Warmii' and his activity was an important factor in shaping the Polish consciousness in the lands in the north. The festival has an international character and amateur choirs from a lot of countries are invited.

Miejsce / Place: Barczewo
Termin / Date:
6–8 Czerwca/June 2019
www.festiwal-barczewo.pl

for arch. Urszula Mielnicka w Suszu

Susz Triathlon 2019

W Suszu, nieformalnej „stolica polskiego triathlonu” po raz kolejny odbędą się Mistrzostwa Polski w Triathlonie na dystansie sprinterskim. Oprócz zmagania w wodzie, na rowerze i trasie biegowej na uczestników i kibiców czekają dwa wieczorne koncerty plenerowe gwiazd polskiej sceny muzycznej – zespół Kult i Ewelina Lisowska.

Susz Triathlon 2019

Again Polish Triathlon Championship, sprint distance, will take place in Susz which is unofficial Polish triathlon capital. Besides swimming, running and cycling, participants as well as onlookers can enjoy the evening concerts of well-known Polish artists such as: Kult and Ewelina Lisowska.

Miejsce / Place: Susz
Termin / Date:
21–23 Czerwca/June 2019
www.triathlon.susz.pl

12. Warmiński Kiermas Tradycji, Dialogu, Zabawy

Warmiński Kiermas Tradycji, Dialogu, Zabawy w Bałdach to wielkie święto

Warmii. Co roku rozpoczyna się mszą świętą w kościele w Butrynach i uroczystością odsłonięcia głazów na Trakcie Biskupim w Bałdach. Później odbywa się inscenizacja powitania biskupa warmińskiego przez „wszystkie stany” Warmii. Na bałdzkich polach ustawiane są w tym czasie stoiska z lokalnymi wyrobami i rękodziełem, odbywają się konkursy festynowe, dawne zabawy podwórkowe. Na scenie występują natomiast zespoły folklorystyczne i folkowe.

for arch. Gaimine Olsztyński w Bałdach

12. Warmian Fair 'Kiermas' of Dialogue, Tradition and Fun in Bałdy

The Warmian fair 'Kiermas' which is about dialogue, tradition and fun is a great local celebration in Warmia. Every year, it starts with holy mass in the church in Butryny and with the celebration of unveiling glacial stones on the former Bishops' Track. Then the re-enactment of welcoming the Bishop of Warmia by all counties of Warmia takes place. On the fields of Bałdy, there are stalls with local products and handicrafts. The event fixtures include among others: music performances, festival competitions and Folk and folklorist groups appear on stage.

Miejsce / Place: Bałdy (powiat olsztyński)
Termin / Date:
6 Lipca/July 2019
www.kiermas.pl

12. Mazurski Festiwal Rybny „Rybkę na zdrowie”

Uczestnicy festiwalu będą mieli okazję zobaczyć i zasmakować różnych gatunków ryb żyjących w naszych jeziorach, poznać metody ich łowienia i najlepsze sposoby przyrządzania. Atrakcjami towarzyszącymi będą również warsztaty

kulinarne, pokaz kulinarny „Kuchnie świata z polskich ryb”, konkurs na najlepszego i najszybszego sprawiacza ryb, gotowanie zupy rybnej w kuchniach polowych, stoiska degustacyjne oraz konkurs plastyczny dla dzieci.

for. Marceus Klimsek

12. Masurian Fish Festival *Rybkę na zdrowie'*

Festival goers have a chance to see and try different kinds of fish found in Polish lakes, learn different methods of catching and the best ways of preparing fish. There are other attractions like-culinary workshops, a culinary show entitled 'the World of Polish fish' (Kuchnie świata z polskich ryb), a competition for the best and fastest preparation of fish, making fish soup in a field kitchen, tasting stands and an art competition for children.

Miejsce / Place: Mikołajki
Termin / Date: 6 Lipca/July 2019
www.mikolajki24.com

for. arch. Ursula Mielajki w Mrągowie

21. Mazurska Noc Kabaretowa

Co roku w lipcu Mazurska Noc Kabaretowa dostarcza wielu wrażeń i śmiechu. Kabareton gości cieszące się uznaniem polskie kabarety oraz najlepszych wykonawców muzyki rozrywkowej. Wypełniony po brzegi rozbawionymi widzami amfiteatr nad jeziorem Czos świadczy o tym, że jest to jedyna i wyjątkowa taka noc w regionie.

21. Masurian Cabaret Night

The Masurian Cabaret Night provides a lot of experience and laughter in the middle of July every year. The best Polish cabaret groups and rock artist are invited to give a performance there. The amphitheatre is located at lake Czos and is packed with amused spectators who are a good indicator of its popularity.

Miejsce / Place: Mrągowo
Termin / Date:
6 Lipca/July 2019
www.mazurskanoc.paka.pl

for. arch. Marek Bławy pod Grunwaldem

Dni Grunwaldu

Corocznie w połowie lipca w rocznicę zwycięstwa króla Jagiełły nad Krzyżakami na Polach Grunwaldu odbywają się uroczystości rocznicowe – Dni Grunwaldu. Inscenizacja Bitwy Grunwaldzkiej w wykonaniu około 1200 rycerzy wraz z 40 końmi, odbędzie się tradycyjnie w sobotę. W obozie rycerskim zamieszka około 5000 rycerzy, a w miasteczku rzemieślniczym będzie około 100 rzemieślników średniowiecznych.

Days of Grunwald

The Days of Grunwald is an annual event that takes place around the 15th of July on the anniversary of the victory of king Jagiełło over the Teutonic knights in the fields of Grunwald. The re-enactment of the battle in which 1200 knights on horseback perform is traditionally held on Saturday. The knights' camp is base for 5000 knights and the handcraft village has a 100 medieval craftsmen.

Miejsce / Place: pola pod Grunwaldem
Termin / Date: 10–14 Lipca/July 2019
Inscenizacja Bitwy:
13 Lipca/July, godz. 15.00
www.grunwald1410.pl

for. Zdzisław Chojta

12. Mazurskie Zawody Balonowe

W programie min. loty konkursowe, parada baloniarzy ulicami Ełku i nocny pokaz balonów. Bardzo widowiskowe wydarzenie.

12. Masurian Baloon Competition

A very spectacular event takes place in Ełk. A Flying competition, balloonists' parade along the streets of Ełk and night-time balloon display, all of it you can find in the program

Miejsce / Place: Ełk
Termin / Date:
11–13 Lipca/July 2019
www.mosir.elk.pl

for. arch. Centrum Kultury w Ostródzie

19. Ostróda Reggae Festival

Ostróda Reggae Festival to jedna z największych imprez kulturalnych w Polsce i największy festiwal muzyki reggae w Europie Wschodniej. W festiwalu bierze udział ponad 100 wykonawców z całego świata oraz oczywiście polscy wykonawcy, wystąpią takie zagraniczne gwiazdy jak: Gentleman's Dub Club, Samory I, Jahneration. W ramach festiwalu odbędzie się także International Reggae Contest – światowy konkurs zespołów reggae.

19. Ostróda Reggae Festival

Ostróda Reggae Festival is one of the biggest cultural events in Poland and the biggest reggae music festival in Eastern »

Europe. More than 100 performers from both Poland and all over the world will perform at the festival. Foreign stars like Gentleman and Dub Inc. are part of the line-up this year.

Miejsce / Place: Ostróda
Termin / Date:
11–14 Lipca/July 2019
www.ostrodareggae.com

18. Mazury Hip Hop Festival

Mazury Hip Hop Festival to najstarszy festiwal muzyki hip-hop w kraju realizowany z tak wielkim rozmachem. Festiwal to koncerty czołówki polskiego hip hopu, zawody breakdance, freestyle oraz imprezy towarzyszące.

18. Masurian Hip Hop Festival

The Masurian hip-hop festival is the oldest and the only festival in Poland on such a scale. Big hip hop stars, break dance competitions and many other events—that's what you can expect to see at this festival.

Miejsce / Place: Giżycko
Termin / Date:
17–20 Lipca/July 2019
www.mazuryhiphopfestival.pl

Ogólnopolski Festiwal Muzyki Tanecznej

Festiwal Muzyki Tanecznej to jeden z najpopularniejszych i największych

letnich festiwali w Polsce, która gromadzi tysiące fanów muzyki tanecznej i popularnej. W tym roku gwiazdy disco polo zawitają do Olsztyna. Na scenie zaprezentują się największe gwiazdy, takie jak: Akcent, Boys, Classic czy Miły Pan.

National Festival of Dance Music

National Festival of Dance Music is one of the most popular and the biggest summer festivals in Poland which brings thousands of fans of dance and pop music together. Disco polo stars will visit Olsztyn this year. The biggest stars such as: Akcent, Boys, Classic and Nice Guy [Miły Pan] will perform on the stage.

Miejsce / Place: Olsztyn
Termin / Date: 27 Lipca/July 2019
www.visit.olsztyn.eu

38. Piknik Country & Folk

Na to muzyczne countrowe święto przyjeżdża kilkadziesiąt tysięcy fanów i turystów, którzy na kilka dni zmieniają oblicze miasta. Westernowe stroje, motocykle, samochody terenowe i osobowe oraz pojazdy konne stanowią wówczas o kolorycie Mrągowo. W programie Pikniku znajdują się również: Parada Country, bicie rekordu Polski w tańcu liniowym, pokazy i warsztaty tańca country, maraton pływacki.

38. Picnic Country & Folk

Tens of thousands of festival goers who change the appearance of the town for a few days join in the music country festival. Western costumes, motorcycles, off-road vehicles as well as horse-drawn wagons transform the face of the town into the wild west. Picnic program includes: Country parade, country dance shows and workshops, swimming

marathon and beating the Polish record in line dancing.

Miejsce / Place: Mrągowo
Termin / Date:
26–28 Lipca/July 2019
www.ckit.mragowo.pl

Mazury Airshow 2019

Mazury Airshow to impreza wyjątkowa. Pokazy akrobatyczne i przeloty odbywają się w niecodziennej mazurskiej scenerii, gdzie brzegi jeziora stanowią naturalny amfiteatr dla publiczności zapewniając świetną widoczność. Tafla jeziora jest doskonałym lądowiskiem dla maszyn, które rzadko pojawiają się na pokazach, czyli wodnosamolotów – latających łodzi i samolotów – amfibii. Na imprezie goszczą najlepsi piloci – Mistrzowie Polski i Świata, zespoły pokazowe i indywidualni akrobaci. Podziwiać można najnowocześniejsze samoloty, ale i zabytkowe konstrukcje.

Mazury Airshow 2019

The Masurian Airshow is a unique event, air and acrobat shows take place in unusual Masurian settings where lake shores are a natural background for the audience and provide them with great views. The lakes' surface is a good landing place for the rare machines that appear at the show –floating planes – flying boats and sea – planes. The best pilots-Polish and World Champions, show teams and individual acrobats participate in the festival. You can see and view the most modern planes as well as historic constructions too.

Miejsce / Place: Giżycko
Termin / Date:
3–4 Sierpnia/August 2019
www.mazuryairshow.pl

for. Jerzy Marek Łapto

42. Międzynarodowy Jarmark Folkloru

Podczas Jarmarku na scenie prezentują się wykonawcy z Polski oraz państw ościennych. Odbywa się kiermasz rękodzieła i sztuki ludowej, zaplanowano również pokazy rzemiosł tradycyjnych m.in. plecionkarstwa, kowalstwa, tkania na krosnach, przędzenia na wrzecionie, przędzenia na kołowrotku, pokaz toczenia na kole garncarskim.

42. International Folk Fair

Performers from Poland and abroad will perform on stage during the fair. There is also a handicraft fair, folk art, traditional crafts such as: weaving, smithery, weaving on looms, spinning on a spindle and on a spinning wheel.

Miejsce / Place: Węgorzewo
Termin / Date:
3–4 Sierpnia/August 2019
www.muzeum-wegorzewo.pl

for. arch. Daria Kucharska

Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo”

Święto smakowitego dania regionalnego, uczta i dla ciała i dla ducha, do woli wówczas można raczyć się kartaczami, a przy okazji posłuchać dobrej muzyki. Podczas festiwalu odbywają się też konkursy: na najlepsze kartacze serwowane przez miejscowych gastronomów i na najsmaczniejsze kartacze domowe. Można też spróbować swoich

for. Tomasz Karolki

sił w Mistrzostwach Świata w jedzeniu kartaczy. Imprezie towarzyszą regionalne stoiska z oryginalnymi wyrobami rękodzielniczymi i tradycyjnymi produktami żywnościowymi oraz atrakcje dla dzieci i wiele innych ciekawych wydarzeń towarzyszących. Gwiazdą festiwalu w 2019 roku będzie Kabaret Koń Polski.

The Regional Border Festival 'Kartaczewo'

A celebration of tasty, regional dishes – a feast for the body and soul. You can eat as many kartacz as you wish and listen to good music as well. There will be a competition for the best kartacz served by local cooks and the most delicious home-made kartacz. You can take part in World Championship in eating donuts. There are also regional stalls with original handicrafts and traditional food as well as attractions for children and many more interesting accompanying events. Koń Polski Cabaret will be the main act of the festival in 2019.

Miejsce / Place: Gołdap
Termin / Date:
4 Sierpnia/August 2019
www.kultura.mazury.pl

Święto Twierdzy Boyen „Operacja Boyen 2019”

Twierdza Boyen to miejsce, gdzie od kilku lat odbywa się „Święto Twierdzy Boyen”. Kiermasz różnorodności, sto-

iska gastronomiczne, kino plenerowe, warsztaty z rzeźby czy malarstwa, to jedne z wielu atrakcji oferowanych dzieciom, młodzieży i dorosłym. Będzie to czterodniowa przygoda z historią żyzyckiej fortyfikacji, a to dzięki przewodnikom, którzy będą oprowadzać i opowiadać o dawnym militarnym funkcjonowaniu twierdzy oraz jej znaczeniu w życiu mieszkańców Giżycka.

Boyen Fortress Feast

Boyen Fortress is the place where the Fortress Festival has been held for a number of years. The event includes food stalls, out-door –movie viewing, sculpturing and painting workshops for children, teenagers and adults. It will be a four day adventure through the history of Giżycki fortifications with local guides who will share its history

Miejsce / Place: Giżycko
Termin / Date:
8–11 Sierpnia/August 2019
www.boyen.gizycko.pl

48. Międzynarodowy Festiwal Jazzu Tradycyjnego – Old Jazz Meeting „Złota Tarka”

Festiwal ma charakter cykliczny, odbywa się w Iławie od 1994 roku. Tegoroczna edycja podobnie jak poprzednie, obfitować będzie w gwiazdy polskiej, jak i zagranicznej sceny jazzowej.

48. International Festival of Traditional Jazz – Old Jazz Meeting ‘Złota Tarka’

This cyclic festival has been taking place in Iława since 1994. This year like in previous years, you can hear Polish and overseas jazz stars

Miejsce / Place: Iława
Termin / Date:
9–11 Sierpnia/August 2019
www.zlotatarka.pl

Festiwal Kultury Średniowiecza „Masuria”

Ryn zamienia się w średniowieczne miasteczko, pełne bractw rycerskich, dwórek, snycerzy, mincerzy, kowali czy rękodzielników. W ciągu dnia odbywają się turnieje rycerskie oraz pokazy rzemiosł dawnych. „Masuria” to również jarmark regionalny, uliczne spektakle teatralne i koncert muzyki dawnej. Festiwal kończy wieczorne widowisko teatralne.

Festival of Medieval Culture ‘Masuria’

Ryn changes into a Medieval town full of brotherhoods, ladies-in-waiting, wood-carvers, minters, smiths and craftsmen. During day there are knights’ tournaments and displays of old arts and crafts. ‘Masuria’ is also a regional market, street theatrical shows and concerts The festival is crowned by the evening theatrical show.

Miejsce / Place: Ryn
Termin / Date:
10 Sierpnia/August 2019
www.rck-ryn.pl

40. Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry

To najstarszy festiwal kabaretów i teatrów satyry w Polsce. Odbywa się na cześć Księcia Poetów Polskich – Ignacego Krasickiego, który żył prawie 30 lat w Lidzbarku Warmińskim. Grand Prix turniejów – „Złota Szpilka” – co roku przyciąga najlepsze młode grupy kabaretowe z całego kraju. Przez

4 dni odbywa się około 20 wydarzeń, których zwieńczeniem jest Kabaretowa Noc Pod Gwiazdami, odbywająca się pod lidzbarskim zamkiem. Na scenie wystąpią zwycięzcy turniejów, a także uznane już kabarety.

40. Lidzbark Humour and Satire Nights

It is the oldest cabaret and satire festival in Poland. It is held in memory of Ignacy Krasicki – the Prince of Polish Poets who lived in Lidzbark Warmiński for 30 years. The Golden PIn [Złota Szpilka] attracts the best young cabaret groups from the whole country. For 4 days 20 events are organized with the highlight ‘Cabaret Night Under the Stars’ which takes place at the foot of Lidzbark castle. Well known cabaret acts will perform on stage.

Miejsce / Place: Lidzbark Warmiński
Termin / Date:
15–18 Sierpnia/August 2019
www.lwhis.pl

6. Olsztyn Green Festival

Olsztyn Green Festival już po raz szósty odbędzie się w stolicy regionu. To wydarzenie dla całych rodzin, podczas którego panuje wręcz rodzinna atmosfera. Na terenie plaży miejskiej, nad brzegiem jeziora Ukiel występują czołowi artyści. Oprócz koncertów, tradycyjnie nie brakuje licznych wydarzeń towarzyszących propagujących ekologię i zdrowy tryb życia.

6. Olsztyn Green Festival

It is the 6th edition of the festival and, it is an event for all the family. Top stars will perform on stage beside the city beach at Lake Ukiel. In addition to the

concerts, there will be events promoting ecology and a healthy lifestyle.

Miejsce / Place: **Olsztyn**

Termin / Date: **15–17 Sierpnia/August 2019**

www.visit.olsztyn.eu

for. arch. Muzeum Historyczno-Ludowe Olsztyn

Regionalne Święto Ziół

Impreza nawiązuje do ludowej tradycji święcenia ziół, kwiatów oraz zbóż, promuje zastosowanie ziół w tradycyjnej medycynie, kosmetyce i kulinariach. Jest to niezwykle barwne i aromatyczne święto.

Regional Herb Festival

The event relates to folk traditions and the blessing of herbs, flowers and grain. It promotes the use of herbs in traditional medicine, cosmetics, food as well as the tradition of beekeeping. The festival is really colourful and fragrant.

Miejsce / Place: **Olsztyn**

Termin / Date: **15 Sierpnia/August 2019**

www.muzeumolsztynek.com.pl

for. Jolanta Borkowska

5. Fromborski Złot Czarownic

W imprezie mogą uczestniczyć wszyscy, którzy mają ochotę wcielić się w bajkowe postacie wiedźm oraz czarownic, aby wspólnie oddawać się czarom, wziąć udział w konkursie na najciekawszą charakterystykę czarownicy. Impreza pełnowartościowa, liczne kramy czarownic, konkursy, występy miejscowych wykonawców.

5. Frombork Witches'coven

Everyone who wants to dress up as a fairy tale witch can join in this event. There will be joint exposition to witchcraft and a competition for the best costume. It is an open-air event which includes witches stalls, competitions and performances by local artists.

Miejsce / Place: **Frombork**

Termin / Date:

24 Sierpnia/August 2019

www.frombork.pl

for. arch. Urząd Miejski w Elblągu

14. Elbląskie Święto Chleba

Elbląskie Święto Chleba to przede wszystkim jarmark produktów regionalnych, rękodzieła i eksponatów kolekcjonerskich. Na uczestników imprezy czeka pachnące pieczywo, świeże wędliny, wyroby cukiernicze, miody, żywność ekologiczna. Nie brakuje także innych atrakcji, tj. koncerty i występy artystyczne, warsztaty dawnych rzemiosł, inscenizacje historyczne. Święto Chleba to doskonała okazja, aby rodzinnie spędzić ostatni wakacyjny weekend.

14. Elbląg Bread Festival

Elbląg Bread Festival is a regional products, handicraft and collectors' items fair. Visitors can buy fresh bread of course, smoked meats, confectionery, honey and lots of other kinds of organic food. You can also attend concerts, art shows, crafts workshops and historical enactments. Bread Festival is a good opportunity to spend the last holiday weekend of the summer season with the family.

Miejsce / Place: **Elbląg**

Termin / Date: **30 Sierpnia/August –**

1 Września/September 2019

www.swietochleba.elblag.pl

for. arch. Muzeum Historyczno-Ludowe Olsztyn

Dożynki Wojewódzkie

Impreza rozpocznie się przemarszem korowodu dożynkowego pod amfiteatr, gdzie odbędzie się msza święta, zostaną wręczone odznaczenia honorowe „Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego” oraz „Zasłużony dla Rolnictwa”. Rozstrzygnięty zostanie również konkurs na najpiękniejszy wieniec. W programie znajdują się także pokazy kulinarnie, prezentacje, warsztaty i kiermasz rękodzieła oraz koncert w amfiteatrze.

Voivodship Harvest Festival

The event will begin with a parade to the amphitheatre, where the service will be held, honorary decorations „For Services for the Warmińsko-Mazurskie Voivodship” and „Distinguished for Agriculture” will be awarded. The competition for the most beautiful wreath will also be settled. There are in the programme culinary cooking shows, presentations, workshops, handicraft fair and a concert in the amphitheatre.

Miejsce / Place: **Olsztyn**

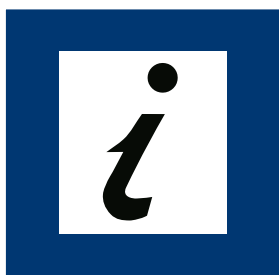
Termin / Date:

22 Września/September 2019

www.muzeumolsztynek.com.pl

Więcej wydarzeń na / More events at
www.mazury.travel
www.mazurytravel.com.pl

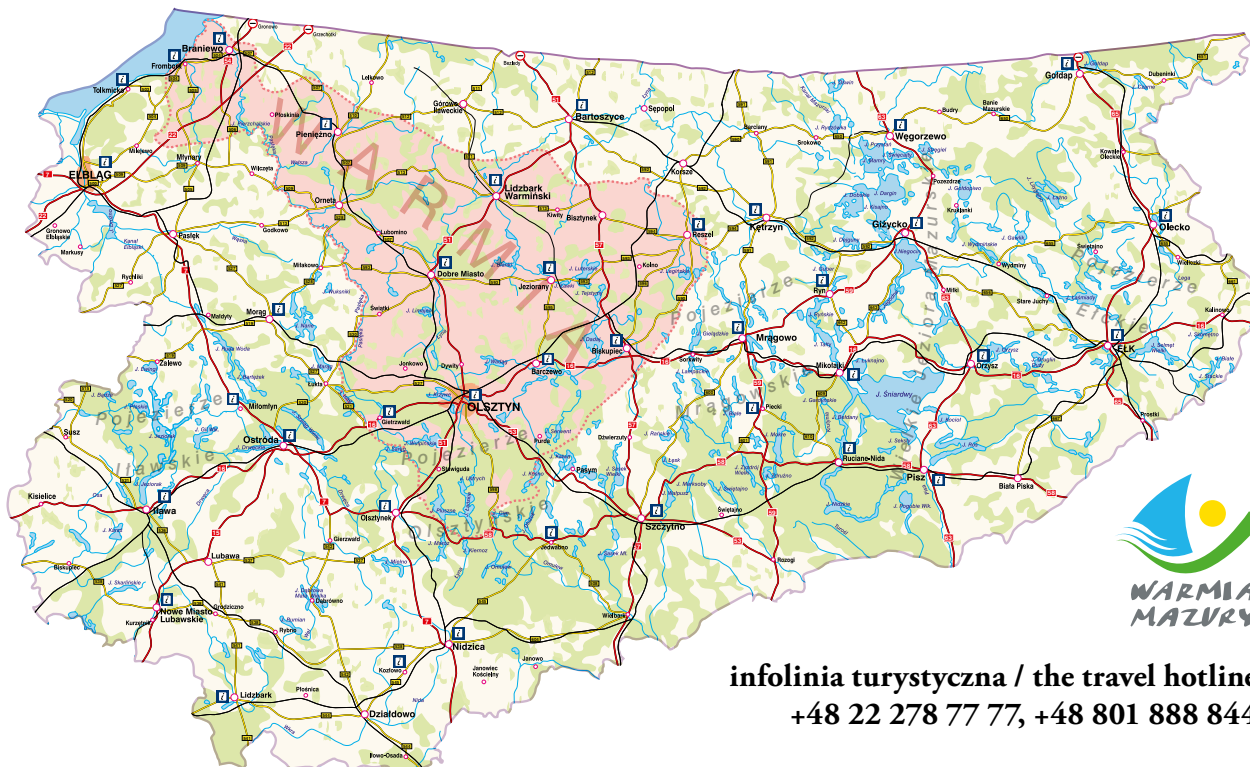

INFORMACJA TURYSTYCZNA *na Warmii i Mazurach*¹

Tourist Information in Varmia and Masuria

- **Barczewo** *
pl. Ratuszowy 1, 11-010 Barczewo, tel./phone +48 89 514 83 46 wew. 78
e-mail: biuroinfo@barczewo.pl, www.barczewo.pl
- **Bartoszyce** ***
ul. Bohaterów Warszawy 96, 11-200 Bartoszyce
tel./phone +48 89 762 98 80
e-mail: pit@bartoszyce.pl, www.gci.bartoszyce.pl
- **Biskupiec** **
pl. Wolności 5c, 11-300 Biskupiec, tel./phone +48 89 715 47 42
e-mail: informacja.turystyczna@biskupiec.pl, www.biskupiec.pl
- **Braniewo** **
ul. Katedralna 7, 14-500 Braniewo, tel./phone +48 55 644 33 03
e-mail: it_braniewo@poczta.onet.pl, www.it.braniewo.pl
- **Dobre Miasto** *
ul. Warszawska 14, 11-040 Dobre Miasto, tel./phone +48 89 616 13 14,
e-mail: urzad.miasta@dobremiasto.com.pl, www.dobremiasto.com.pl
- **Elbląg** ***
ul. Stary Rynek 25, 82-300 Elbląg, tel./phone +48 55 239 33 77
e-mail: ielblag@umelblag.pl, www.ielblag.pl
- **Elk** **
ul. Wojska Polskiego 47, 19-300 Elk, tel./phone +48 87 621 70 10
e-mail: info@turystyka.elk.pl, www.turystyka.elk.pl
- **Frombork** **
ul. Młynarska 5a, 14-530 Frombork, tel./phone +48 55 244 06 77 w. 677
e-mail: informacja.turystyczna@frombork.pl, www.frombork.pl
- **Gietrzwałd** **
ul. Kościelna 1, 11-036 Gietrzwałd, tel./phone +48 89 512 32 90
e-mail: it@gietrzwald.pl, www.it.gokgietrzwald.pl
- **Giżycko** ****
ul. gen. J. Zajączka 2, 11-500 Giżycko, tel./phone +48 87 428 52 65
e-mail: infogizycko@post.pl, www.gizycko.turystyka.pl
- **Gołdap** ***
pl. Zwycięstwa 16, 19-500 Gołdap, tel./phone +48 87 615 20 90
e-mail: poczta@frg.pl, www.uzdrowiskogoldap.pl
- **Ława** ***
ul. Niepodległości 13, 14-200 Ława, tel./phone +48 89 648 58 00
e-mail: itilawa@wp.pl, www.it-ilawa.pl
- **Ława** **
Powiatowe Centrum Informacji Turystycznej
ul. Chodkiewicza 5, 14-200 Ława, tel./phone +48 602 744 083
e-mail: kontakt@port-ilawa.pl, www.port-ilawa.pl
- **Jedwabno** **
ul. 1-ego Maja 63, 12-122 Jedwabno, tel./phone +48 89 621 30 42
e-mail: gok@jedwabno.pl, www.jedwabno.pl
- **Jeziorany** *
pl. Jedności Narodowej 14/1, 11-320 Jeziorany
tel./phone +48 691 059 861
e-mail: revitawarmia@gmail.com, www.revitawarmia.org
- **Kętrzyn** ***
pl. Piłsudskiego 10/1, 11-400 Kętrzyn, tel./phone +48 89 751 47 65
e-mail: it@it.ketrzyn.pl, www.it.ketrzyn.pl
- **Kozłowo** *
ul. Mazurska 3, 13-124 Kozłowo, tel./phone +48 89 625 08 25
e-mail: turystyka@kozlowo.pl, www.kozlowo.pl
- **Lidzbark Warmiński** **
ul. Krasickiego 1, 11-100 Lidzbark Warmiński
tel./phone +48 89 519 00 52
e-mail: it@lidzbarkwarminski.pl, www.lidzbark.eu
- **Lidzbark (Welski)** *
ul. Sądowa 21, 13-230 Lidzbark
tel./phone +48 23 696 15 05 wew. 182
e-mail: promocja@lidzbark.pl, www.lidzbark.pl

- **Mikołajki** **
pl. Wolności 7, 11-730 Mikołajki, tel./phone +48 87 421 68 50
e-mail: it@mikolajki.pl, www.mikolajki.pl
- **Miłomłyn** *
ul. Twarda 12, 14-140 Miłomłyn, tel./phone +48 89 642 58 22
e-mail: projekty@milomlyn.pl, www.milomlyn.pl
- **Morąg** ***
pl. Jana Pawła II 1, 14-300 Morąg, tel./phone +48 89 757 38 26
e-mail: lot.morag@op.pl, www.lot.mazury.pl
- **Mragowo** ***
ul. Warszawska 26, 11-700 Mragowo, tel./phone +48 89 741 80 39
e-mail: info@it.mragowo.pl, www.it.mragowo.pl
- **Nidzica** **
ul. Zamkowa 2, 13-100 Nidzica, tel./phone +48 89 625 03 70
e-mail: zameknidzica@wp.pl, www.nidzica.pl
- **Nowe Miasto Lubawskie** ***
ul. Rynek 23, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie
tel./phone +48 56 474 23 44
e-mail: it@umnowemiasto.pl, www.itnowemiasto.pl
- **Olecko** ***
pl. Wolności 22, 19-400 Olecko, tel./phone +48 87 520 49 48
e-mail: it@um.olecko.pl, www.olecko.pl
- **Olsztyn** ****
Wojewódzkie Centrum Informacji Turystycznej
ul. Staromiejska 1, 10-017 Olsztyn, tel./phone +48 89 535 35 65
e-mail: info@mazurytravel.com.pl, www.mazurytravel.com.pl
- **Olsztyn** ***
Miejska Informacja Turystyczna
pl. Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn, tel./phone +48 89 521 03 98
e-mail: info@olsztyn.eu, www.olsztyn.eu
- **Olsztynek** **
ul. Ratusz 1, 11-015 Olsztynek, tel./phone +48 89 519 54 77
e-mail: it@olsztynek.pl, www.olsztynek.pl
- **Orzysz** **
ul. Rynek 5, 12-250 Orzysz, tel./phone +48 87 423 71 87
e-mail: cit@orzysz.pl, www.orzysz.pl
- **Ostróda** ***
pl. 1000-lecia PP 1a, 14-100 Ostróda, tel./phone +48 89 642 30 00
e-mail: cit@mazury-zachodnie.pl, www.mazury-zachodnie.pl
- **Piecki** **
ul. Zwycięstwa 6, 11-710 Piecki, tel./phone +48 89 742 22 70
e-mail: itpiecki@wp.pl, www.piecki.com
- **Pieniężno** **
ul. Generalska 8, 14-520 Pieniężno, tel./phone +48 55 237 46 53
e-mail: promocja@pieniezno.pl, www.pieniezno.pl
- **Pisz** ***
pl. Daszyńskiego 16, 12-200 Pisz, tel./phone +48 87 423 26 75
e-mail: cit.pisz@home.pl, www.pisz.pl
- **Reszel** *
ul. Rynek 24, 11-440 Reszel, tel./phone +48 89 755 39 09
e-mail: promocja@ugreszel.pl, www.ugreszel.pl
- **Ruciane Nida** **
ul. Dworcowa 14, 12-220 Ruciane-Nida, tel./phone +48 87 423 19 89
e-mail: umig@ruciane-nida.pl, www.ruciane-nida.pl
- **Ryn** **
ul. Szkolna 1, 11-520 Ryn, tel./phone +48 87 421 80 61
e-mail: rck-it@wp.pl, www.rck-ryn.pl
- **Szczytno** *
ul. Polska 12, 12-100 Szczytno, tel./phone +48 691 105 810
e-mail: turystyka@powiat.szczytno.pl, www.turystyka.szczytno.pl
- **Tolkmicko** **
ul. Świętojańska 1, 82-340 Tolkmicko, tel./phone +48 55 231 61 82 wew. 25
e-mail: inf-tur.tolkmicko@wp.pl, www.kulturatolkmicko.pl
- **Węgorzewo** ***
Bulwar Loir-et-Cher 4, 11-600 Węgorzewo, tel./phone +48 514 004 352
e-mail: info@it.wegorzewo.pl, www.wegorzewo.pl

infolinia turystyczna / the travel hotline
+48 22 278 77 77, +48 801 888 844

WARMIA i MAZURY – *nie tylko pod żaglami*

Liczne jeziora połączone kanałami i wijące się wstęgi rzek stanowią największy atut Warmii i Mazur. Przyjęło się te krainy utożsamiać z mekką miłośników żeglarstwa. Jest jednak sporo innych możliwości korzystania z mnogości zbiorników i szlaków wodnych. Specjalnie dla Was przygotowaliśmy ich przegląd, w którym każdy znajdzie coś na miarę własnych upodobań i możliwości.

Napędzane siłą mięśni

Jedną z najpopularniejszych i najbardziej dostępnych form turystyki wodnej jest kajakarstwo. Na Warmii i Mazurach szlaków mamy naprawdę dużo. Jest: Krutynia, Drwęca, Łyna, Marózka, Omulew, Sapina, Pisa czy Well. Najpopularniejszy szlak kajakowy na Mazurach – a zarazem jeden z najatrakcyjniejszych szlaków wodnych w Polsce – prowadzi przez kilkanaście jezior połączonych krótkimi rzekami (strugami), objętych wspólnym mianem rzeki Krutyni. Trasa liczy ok 100 kilometrów. Wodne trasy warto przemierzać samemu lub w ramach jednego z licznych spływów, podczas których organizatorzy zadbają o każdy detal. A jeśli nie chcecie porywać się na dłuższe trasy, zawsze możecie wypożyczyć kajak i w spokoju przepłynąć jezioro

sąsiadujące z ośrodkiem czy hotelem, w którym się zatrzymacie. Prawie każdy obiekt zlokalizowany nad wodą dysponuje własną małą wypożyczalnią sprzętu pływającego. Znajdziecie tam rowery wodne i łódki wiosłowe – często bardzo nowoczesne i proste w sterowaniu, dające unikalną możliwość obcowania z dziką naturą oraz eksploracji miejsc, w które nie dotrzecie drogą lądową. Czy wicie, ile małych, bezludnych wysepek czeka na Wasze odkrycie?

Z napędem spalinowym lub elektrycznym

Tam, gdzie nie obowiązuje strefa ciszy pojawiają się motorówki i skutery wodne. To idealny wybór dla tych, którzy cenią sobie nieco szybsze tempo i maksymalny

komfort podróżowania. Warto jednak pamiętać, że do prowadzenia motorówki z silnikiem o większej mocy czy pływania skuterem niezbędny jest patent sternika motorowodnego. Inną opcją może być pływanie na nartach wodnych za motorówką. To także doskonała zabawa i nie wymaga posiadania żadnych uprawnień, oprócz odrobiny odwagi. Przyjemności płynącej z narciarstwa wodnego można doświadczyć, korzystając również ze specjalnych wyciągów. Najdłuższy w regionie znajdziecie w Ostródzie. Poza znajomością aspektów technicznych oraz koniecznością przestrzegania wszelkich przepisów obowiązujących na wodzie, pływając motorówką czy skuterem warto kierować się zasadami kultury osobistej, by nie zakłócać wypoczynku innym osobom korzystającym z wód jezior oraz nie tworzyć zagrożenia dla mniejszych i wolniejszych jednostek pły-

”

Najpopularniejszy szlak kajakowy na Mazurach – a zarazem jeden z najatrakcyjniejszych szlaków wodnych w Polsce – prowadzi przez kilkanaście jezior połączonych krótkimi rzekami (strugami), objętych wspólnym mianem rzeki Krutyni.

”

»

4.

6.

wających. Często narzeka się na motorowodniaków właśnie ze względu na to, że przepływają zbyt blisko kąpiących się osób, napędzając im stracha, a także wywołują fale kołyszące małe łódki i kajaki.

Jeśli nie macie patentu, zawsze możecie wypożyczyć łódkę z silnikiem spalinowym o słabszej mocy lub z napędem elektrycznym. Ostatnio bardzo modne zrobiły się pontony z twardym dnem; korzystają z nich bardzo chętnie wędkarze i rodziny. Taki ponton można kupić już za kilka tysięcy złotych i swobodnie przewozić w bagażniku samochodu, a jego napompowanie i rozłożenie zajmuje naprawdę niewiele czasu. Do pontonu można zamontować niewielki silnik spalinowy lub napęd elektryczny, z którym będziecie mogli pływać także po jeziorach objętych strefą ciszy.

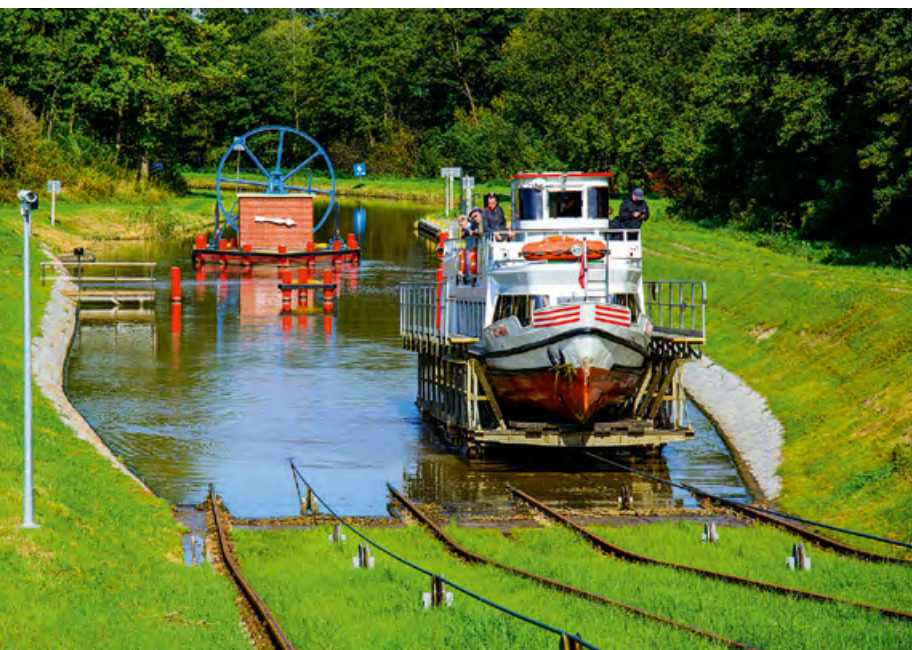
Inną opcją są pływające pokłady lub houseboats – jednostki napędzane silnikiem elektrycznym i niewymagające uprawnień (pod warunkiem, że moc

5.

silnika nie przekracza 75 kW, a długość kadłuba 13 m, których prędkość maksymalna ograniczona jest konstrukcyjnie do 15 km/h). Pokłady służą do krótkich wycieczek po spokojnych wodach. Można się na nich opalać, czytać, korzystać z kąpieli wodnych i generalnie po prostu beztrudnie zażywać relaksu.

Houseboats to większe jednostki, na których można nawet zamieszkać na dłużej czy spędzić cały urlop. Najczęściej wyposażone są w miejsca do spania, relaksu, ale i gotowania czy higieny osobistej. Największe i najbardziej komfortowe z nich to po prostu prawdziwe pływające domy. Mogą być one zacumowane

na stałe nieopodal brzegu lub przemieszczać się wedle woli korzystającego. Bez względu na to, co wybieriecie, należy zawsze pamiętać, że nawet sterując sprzętem niewymagającym patentu, trzeba znać zasady poruszania się po wodzie, dbać o bezpieczeństwo i sprawdzać skrupulatnie prognozy pogody, by nie narazić siebie i innych na niebezpieczeństwo. Jeśli interesują Was większe jednostki z mocniejszym napędem i chcecie zdobyć uprawnienia motorowodniaka, możecie wziąć udział w weekendowych kursach połączonych z egzaminami, które w sezonie organizowane są przez wiele mazurskich i warmińskich ośrodków.

Pod żaglami w siną dal

Białe żagle, sunące majestatycznie po złocącej się od słońca tafli jeziora, to wizytówka Warmii i Mazur. Miło-

śnicy żeglarstwa szczególnie umiłowali sobie tutejsze wody, gdyż stanowią one rzeczywiście wymarzoną enklawę, idealną do uprawiania tego hobby. Płynąc na żaglach, możecie poruszać się po zbiornikach objętych strefą ciszy, docierać do najbardziej niedostępnych – nietkniętych ludzką stopą – zakamarków, biwakować w zacisznych zatoczkach. Kuszące, prawda? Żeglarstwo wymaga jednak przygotowania – wskazane jest posiadanie patentu lub dołączenie do doświadczonej załogi złożonej z osób mających uprawnienia. W sezonie można także wynająć całą łódź z profesjonalną ekipą. Legitymując się odpowiednimi uprawnieniami, żagłówki można wypożyczyć praktycznie wszędzie. Jeśli macie swoją łódkę, spokojnie znajdziecie miejsce, gdzie będziecie mogli ją zwodować lub nawet zostawić na przezimowanie. Prawdziwie zapalonych pasjonatów żeglarstwa namawiamy do wzięcia udziału w jednym z licznie organizo-

wanych kursów żeglarskich. Pozwoli on Wam zdobyć niezbędne umiejętności i wymarzone uprawnienia, dzięki którym będziecie mogli samodzielnie odkrywać tajemnice mazurskich jezior.

Rejsy dla towarzyskich

Jeśli nie chcecie pływać sami, ale jednak kusi Was poznanie Warmii i Mazur z wodnej perspektywy, skorzystajcie ze stale rozwijającej się oferty zorganizowanych rejsów. Możecie wybrać się na wyprawę słynnym Kanalem Elbląskim, gdzie część trasy statki pokonują po trawie, albo wypłynąć na krótką wycieczkę po jednym z jezior. Prawie w każdej mazurskiej miejscowości znajdziecie operatora oferującego wycieczkowe rejsy pasażerskie. Pamiętajcie, by zabrać ze sobą coś do picia i odpowiednio zabezpieczyć się przed słońcem lub ewentualnym deszczem – nie zawsze uda Wam się schować pod zadaszeniem. Nie na wszystkich statkach jest też możliwość zaopatrzenia się w napoje. Nie zapomnijcie też aparatu – macie szansę dostrzec rzadkie gatunki zwierząt i ptactwa. Podczas rejsu na pewno nie zabraknie również malowniczych widoków.

Latać każdy może

Jeśli szukacie mocniejszych wrażeń, koniecznie spróbujcie alternatywnych pomysłów na korzystanie z wodnych możliwości Warmii i Mazur. Silnie wiejące wiatry pozwalają na uprawianie windsurfingu czy kitesurfingu. Nauka żeglowania czy „latania” nie przysparza dużych trudności, dlatego też każdy, niezależnie od wieku, może spróbować tej zabawy. Coraz liczniejsze szkoły organizują lekcje indywidualne, a także zajęcia w większych grupach. Jeśli »

dopiero rozpoczynacie swoją przygodę z żeglowaniem na desce czy kitesurfingiem, zdecydowanie warto zapisać się na profesjonalny kurs. W czasie jego trwania, pod okiem wykwalifikowanego instruktora, poznacie najważniejsze zasady bezpieczeństwa i obchodzenia się ze sprzętem. Nie są to sporty zarezerwowane wyłącznie dla wyjątkowo sprawnych osób, więc spróbować może naprawdę każdy. Ważne, by od początku wyrabiać w sobie prawidłowe nawyki, korzystając ze wsparcia doświadczonych instruktorów. Dla zapaleńców organizowane są kolonie, obozy i wczasy połączone z kursem, gdzie już po kilku dniach będą oni mogli w pełni odczuć frajdę, jaką daje pływanie lub latanie na desce. Bez względu na to, jaką formę wodnej rekreacji czy turystyki wybierze,

zawsze pamiętajcie o zasadach obowiązujących na wodzie, posiadaniu odpowiednich uprawnień i sprawdzaniu prognoz aury na specjalistycznych portalach pogodowych. Nasze jeziora w słoneczny dzień wyglądają uroczo i niewinnie, jednak wystarczy nagle zmiana aury, by zamieniły się w niebezpieczny żywioł. Nie zapominajcie także o odpowiednim zachowaniu i zwykłej ludzkiej życzliwości. Żeglarze, jak turyści na górskich szlakach, zwykli witać się ze sobą i pomagać w razie potrzeby. Szanujcie środowisko naturalne i nie zanieczyszczajcie go poprzez zostawianie śmieci czy wylewanie nieczystości do wody. Pamiętajcie, że to nasze wspólne dobro, które powinniśmy zachować w nienaruszonym stanie dla przyszłych pokoleń.

EN

VARMIA AND MASURIA – NOT ONLY SAILING

Numerous lakes connected by canals and meandering rivers are the greatest asset of Varmia and Masuria. The region is considered to be a paradise for fans of sailing. However, there are different possibilities to use the numerous lakes and waterways. Especially for you, we have prepared an overview of lakes and rivers in which everyone will find something for themselves depending on their preferences and capabilities.

People powered

Canoeing is one of the most popular and available forms of water tourism. In Varmia and Masuria there are many waterways such as: Krutynia, Drwęca, Łyna, Marózka, Omulew, Sapina, Pisa and Well. The most popular canoe route

in Masuria and at the same time one of the most attractive water routes in Poland – the Krutynia river flows through several lakes connected by short rivers. The route is 100 km long. You can sail alone or join on of the numerous canoe trips during which the organisers will take care of all your needs. If you do not want to set off on a longer trip, you can always rent a canoe and sail in peace and quiet on the lake in the surroundings of the hotel or hostel where you are staying. Almost every facility located on the lake shores have their own small water equipment rental options. You may find pedal boats and rowing boats, which are usually very modern and easy to steer. Pedal and rowing boats give you a chance to have close contact with wild nature and explore places which are not possible to reach by land. Do you know how many deserted island are waiting to be discovered!

With diesel or electric engine

Motorboats are only permitted outside of the 'No Noise Zones'. It is an ideal choice for those who like a faster pace

and maximum comfort when travelling. It is worth remembering that you need a special licence to use a motorboat with a powerful engine or to ride a water scooter. Water skiing behind a motorboat is another option. It is good fun and you do not need any permission but just a bit of courage. You can truly experience pleasure from water skiing when you use special ski jumping ramps, the longest water ski jump can be found in Ostróda. Apart from technical knowledge and respect for all regulations applicable to water, you should also follow general cultural norms not to disturb other people's relaxation and not to pose a risk to smaller and slower watercraft. It is a common complaint that motorboats come too close to people swimming and threaten their safety and cause waves which rock small boats and canoes. If you do not have a sailing licence, you can always rent a boat with a weaker engine or an electric engine. Recently, dinghys with hard bottoms have become more popular, they are used by families as well as anglers. Such dinghy cost a few thousand zloty and can be kept in the boot of your car and its inflating and unfolding takes little time. A small diesel

or electric engine can be installed on the dinghy and with such an engine, you can sail on the lakes in the No Noise Zone. Another option is sailing on a board or on a houseboat with an electric engine. You do not have to have any licence provided that engine power does not exceed 75 kW and the hull length does not exceed 13m and its maximum speed is limited to 15 km/h Sailing boards are used for short relaxing trips on flat water. You can sunbathe, read, swim or relax on them. Houseboats are bigger watercrafts where you can stay longer or even spend your whole holiday. They are usually equipped with facilities to sleep, relax, cook and wash. The biggest and the most comfortable ones are real sailing homes. They can be moored permanently close to the bank or you can sail to your heart's content.

Regardless of what you choose, you should always remember that even when

you use equipment that does not need a licence, you must know the basic rules of sailing, take care of safety and check the weather forecast carefully not to put your and other people's lives at risk. If you are interested in bigger watercrafts with a stronger engine and you need to become a licence-holder, you can participate in a weekend course that ends with final exams which are organised by many Masurian and Varmian facilities during the sailing season.

Sailing far away

White sails sailing majestically on the golden surface of the lake is a typical image of Varmia and Masuria. Sailing enthusiasts love these waters as it is really a dream sailing destination. While sailing you can move through lakes in silence, reach the most remote, unspoiled places and camp in secluded bays. It

is tempting, isn't it? However, sailing needs preparation therefore you should have a licence or join an experienced team consisting of a properly qualified crew. In season you can rent a boat with a professional team as well.

If you have the necessary documentation, you can rent a sailing boat almost everywhere. If you have your own boat, you will find a place to launch it or even leave it for winter. If you are a real fan of sailing, we encourage you to take part in the many organised sailing courses. It will let you gain the necessary skills and thanks to that you will be able to explore the hidden corners of the Masurian lakes on your own.

Organized cruises

If you do not want to sail alone but you are tempted to explore Varmia and Masuria from the water, you can use

INFORMACJE PRAKTYCZNE / PRACTICAL INFO

KAJAKI / KAYAKS

- Rzeki / Rivers Krutynia, Łyna
www.mazurypttk.pl
- Rzeki / Rivers Drwęca, Wel
www.splywydrweca.pl
- Rzeki / Rivers Marózka, Łyna
www.kajaki-olsztynek.pl
- Rzeka / River Pisa
www.camp.com.pl
- Rzeka / River Sapina
www.sapinakajaki.mazury.info.pl

MOTORÓWKI, SKUTERY / MOTORS, SCOOTERS

- Mazur Wind – Giżycko
www.mazurwind.pl
- Bielak Czartery – Bogaczevo k. Giżycka
www.bielak.czartery.pl

NARTY WODNE / WATER SKIING

- Wyciąg nart wodnych w Ostródzie / Water ski lift in Ostróda
www.ocsir.pl
- Wyciąg nart wodnych w Giżycku / Water ski lift in Giżycko
www.wakeparkgizycko.pl

MAZURSKIE OCHOTNICZE POGOTOWIE RATUNKOWE (MOPR)

Port Ekomarina w Giżycku www.mopr.com.pl
+48 601 100 100 – numer ratunkowy nad wodą / emergency number above the water

HOUSEBOATS / HOUSEBOATS

- Mazury Charter, Giżycko
www.mazury-charter.pl
- Żeglarz, Giżycko
www.zeglarz-czartery.pl

ŻAGLÓWKI / SAILBOATS

- Belbot Yacht Czarter, Giżycko
www.marina.com.pl
- Sailor, Giżycko i Ruciane Nida
www.sailor.pl
- Pod Omega, Ilawa
www.podomega.pl

SURFING / SURFING

- Port PTTK, Marina Wilkasy
www.wioskasurfow.pl

REJSY STATKIEM / BOAT TRIPS

- Żegluga Mazurska, Giżycko, Mikołajki, Ruciane Nida
www.zeglugamazurska.com.pl
- Żegluga Pasażerska Mikołajki
www.hotel-port.pl/zegluga/oferta
- Żegluga Ostródzko – Elbląska Ostróda i Elbląg
www.zegluga.com.pl

the growing offer of options available. You can go on a cruise along the famous Elbląg Canal where ships sail a part of the route across grass or set off on a short cruise on a particular lake. In each Masurian town you will find an operator who offers a passenger cruise. Remember to take something to drink and protect you from the sun and rain, you may not always have a chance to take shelter and there is not always a possibility to buy drinks on all ships so come prepared and do not forget to take a camera, you may have an opportunity to see rare animal and bird species, whatever may come, you will surely have picturesque views of beautiful water and landscapes.

Everyone can fly

More adventurous tourist can try alternative activities when staying in Varmia and Masuria. With the proper

wind conditions windsurfing and kitesurfing are one of the possibilities. Learning to sail or 'fly' is within most people's reach so most of us regardless of age can try it. Increasingly numerous schools are organizing individual and group lessons. If you start an adventure with windsurfing or kitesurfing, it is advisable to sign up for a professional course. On the course under the watchful eye of an instructor, you will learn the most important safety rules and how to use the equipment. These sports are not only for fit people so anybody can try them. It is important to learn good habits from the beginning with the support of an experienced instructor. For those of you who are interested, there are camps, and holidays which offer courses where you will be able to fully enjoy windsurfing and kitesurfing just after a few days of learning.

Regardless of where you sail, remember the rules, having all the right documentation and checking the weather forecast on specialist weather portals. Lakes can look peaceful and charming on a sunny day but it is just a sudden change of weather and they can turn into extremely dangerous places. Do not forget about proper behavior and good manners. Sailors like tourists on mountain trails usually greet and help each other if needed. Respect the natural environment and do not damage it by leaving rubbish and pouring waste into water. Remember that it is for our common good and we should leave it in good condition for future generations.

/
Opracowanie / By
Kamila Górecka-Kirwiel

Wypoczywaj

TAK, JAK LUBISZ

Na Warmii i Mazurach jest wiele miejsc, w których można spędzić wspaniały weekend czy nawet dłuższy urlop. Wobec tak szerokiej oferty, wybór idealnego obiektu, zwłaszcza na odległość, może być bardzo trudny. Dlatego też staramy się przybliżyć Wam te miejsca, które uznajemy za godne rekomendacji. Wybieramy propozycje niezwykle i charakterystyczne – obiekty zaprojektowane oraz prowadzone z pasją i zaangażowaniem. W tym artykule znajdziecie propozycje zarówno dla miłośników twórczych klimatów, sielskiego wypoczynku w bliskim kontakcie z naturą, jak i fanów pięciogwiazdkowego luksusu.

Spokój w magicznej dolinie

Domy Konesera to stylowy obiekt położony w otulinie Welskiego Parku Krajobrazowego. Łączy w sobie zachwycające piękno natury z komfortowym wypoczynkiem w stylowych wnętrzach. Klimat pensjonatu sprzyja zarówno rozluźnieniu, jak i inwencji twórczej. Zajdziecie tu spokój i wygodę pracy w doskonałej atmosferze i urokliwym otoczeniu. Na gości czeka 46 miejsc noclegowych w pokojach jedno-, dwu- i trzyosobowych oraz w apartamencie. Każdy z nich ma odmienny wystrój i atmosferę, choć we wnętrzach dominują pieczołowicie odrestaurowane meble i zabytkowe lampy. Znajdziecie w nich także książki i albumy z fotografiami. Z okien rozciąga się widok na panoramę Welskiego Parku Krajobrazowego.

Muzyka odgrywa ważną rolę w Domach Konesera. To tu właśnie odbywają się regularne koncerty oraz muzyczne

wyprawy połączone z kolacją. W stylowej jadalni pensjonatu można dobrze zjeść i odpocząć. Wśród serwowanych tu specjalów prym wiodą dania sporządzone według dawnych przepisów kulinarnych. Kuchnia jest tradycyjna, polska, ale już lekko odtłuszczona: nie brakuje ryb, dziczyzny i drobiu, wędzonych na prawdziwym drewnie wędlin

oraz pysznych ciast i łakoci. Całość jest dostosowana do rytmu pór roku i gustów gości. Na smakoszy czekają także domowe wina i nalewki. To miejsce idealne dla tych, którzy tęsknią za zapachem lasu, pól i łąk, za życiem bez zegarka, gdzie czas odmierzany jest wschodami i zachodami słońca.

www.domykonesera.pl

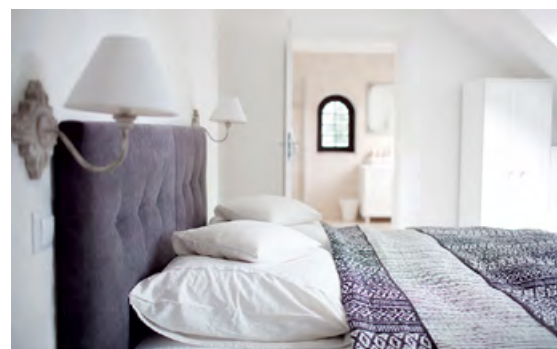
Komfortowy wypoczynek w bliskim kontakcie z naturą

Hotel Martiany 21, położony nieopodal Kętrzyna, jest miejscem wyjątkowym, w którym wyraźnie można poczuć harmonijny związek człowieka z naturą. Cisza, spokój, możliwość oderwania się chociaż na chwilę od wielkomiejskiego zgiełku – to wszystko czeka na Was w tym urokliwym, kameralnym miejscu. Hotel Martiany 21 tworzy kompleks stylowych budynków reprezentujących pruski styl w architekturze, w którym znajdziecie luksusowe pokoje z pięknymi widokami oraz mnogość atrakcji takich jak: jazda konna, wycieczki rowerowe, ogniska, wspólne wędzenie mięs i ryb, pływanie w basenie, wędkowanie. Na gości czeka także kameralny basen, z którego można wyjść bezpośrednio na słoneczny taras. Przy nim znajduje się również sauna.

Wszystko, co serwuje kuchnia Martiany 21, jest ekologiczne i smaczne. Podczas śniadania goście mogą roz-

smakować się w świeżo wypiekanych chlebie, jajkach od tutejszych niosek, serach robionych przez panią Magdę, wędlinach od lokalnych gospodarzy, a także konfiturach, które z sercem przygotuje pani Zuzanna. Na miłośników jazdy konnej czekają wierzchowce rasy wielkopolskiej, żyjące blisko ludzi, przyjaźnie nastawione oraz chętne do współpracy. Zarówno początkujący, jak i doświadczeni jeźdźcy odczuwają przyjemność z obcowania z tymi zwierzętami. Kameralne SPA oferuje różnego rodzaju zabiegi na twarz i masaże, wykonywane przez profesjonalnego i doświadczonego fizjoterapeutę. Kompleks zlokalizowany jest na terenie objętym programem Natura 2000, niedaleko Jeziora Dobskiego – obszaru specjalnej ochrony ptaków. Dla miłośników przyrody jest to miejsce idealne, w którym można nawiązać prawdziwie bliski kontakt z naturą.

www.martiany21.pl

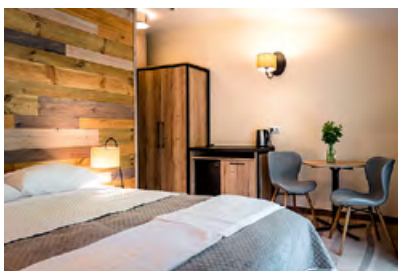

Czas spędzony w otoczeniu przyrody

„Kompleks Wypoczynkowy Wiatraki” zlokalizowany jest tuż przy rezerwacie Las Warmiński nad pięknym i tajemniczym jeziorem Maróz. Miejsce położone w otoczeniu przyrody, w ustronnej okolicy, schowane w mazurskiej głuszy wśród sosnowych lasów i magicznych jezior. Odnajdą się tu wszyscy ci, którzy

cenią spokój, ciszę i życie w rytmie otaczającej przyrody. Komfortowe pokoje hotelowe, całoroczne domy oraz domki kempingowe pozwalają cieszyć się bliskim kontaktem z naturą i nie tracić przy tym nic z wygód współczesnego świata. W Wiatrakach zadbano, aby wypoczynek nie było obciążony zbędnymi troskami, tak więc goście nieodpłatnie mogą korzystać ze sprzętu wodnego, kortu tenisowego, boisk do siatkówki lub udać się na wycieczki rowerowe po wyznaczonych trasach. Jest to również

miejsce rozpoczęcia spływów kajakowych rzekami Łyną od jej źródeł i rzeką Marózką, która jest jednym z najlepiej strzeżonych sekretów Mazur. Od jesieni do wiosny w „Wiatrakach” organizowane są konferencje oraz wesela. Wszyscy, którzy szukają miejsca ukrytego wśród mazurskich lasów, którego atmosfera pozwala czuć się swobodnie i nieformalnie odnajdą swoją leśną ostoję a fachowy i dyskretny serwis zapewni w pełni profesjonalną obsługę imprezy. www.wiatraki.com

Luksus blisko natury

Luksusowy, pięciogwiazdkowy GrandHotel Tiffi położony jest w samym sercu Iławy, nad brzegiem Jezioraka – najdłuższego jeziora w Polsce. Zielone brzegi Jezioraka otaczają ścieżki rowerowe i promenady spacerowe. Obiekt oferuje 155 apartamentów i pokoi z wyłożonymi marmurem łazienkami, naturalnymi wykładzinami, specjalnie dobranymi materacami oraz kosmetykami firmy Bvlgari. Oryginalne dzieła sztuki Wojciecha Fangora, wybitnego artysty, zdobią wnętrza hotelu, nadając mu niepowtarzalny i wyjątkowy klimat. Prawdziwą perłą tego miejsca jest Tiffi Spa Dharma – z terapeutkami z Tybetu, Indii i Bali oraz paletą zabiegów orientalnych i ajurwedyjskich. Do dyspozycji gości są atrakcje takie jak: basen z wodą morską, basen dla dzieci, jacuzzi, sauny, sala fitness, 20 gabinetów masażu oraz siłownia.

GrandHotel Tiffi to obiekt przyjazny także rodzinom z dziećmi w każdym wieku. Komfortowe wyposażenie pokoi oraz liczne udogodnienia na terenie hotelu zostały stworzone z myślą o pobycie najmłodszych gości. Na dzieci czeka także trzypoziomowa strefa zabaw – Tiffilandia, która zapewni im niezapomnianą rozrywkę. Nad bezpieczeństwem czuwa zespół animatorek. To jedna z największych tego typu sal zabaw – z gigantycznym torem przeszkód, ścianką wspinaczkową i trampolinami. Została stworzona, aby gościć całe rodziny, organizować niezapomniane przyjęcia urodzinowe oraz uatrakcyjnić pobyt licznymi animacjami. Kucharze z Włoch i Tajlandii gwarantują niezapomniane wrażenia kulinarne i oryginalne potrawy. Włoski szef kuchni, Luca De Astis, który doświadczenie zawodowe zdobywał w Mediolanie i Paryżu (w hotelach Four Seasons oraz Plaza Athénée), jest miłośnikiem naturalnych i ekologicznych produktów.

www.grandhotel.tiffi.com

EN

RELAX THE WAY YOU LIKE

There are numerous places in Warmia and Masuria where you can spend your weekend and holiday. It might be difficult to choose the right place for you from among the various interesting places on offer especially if you choose from the internet. That's why we will show you the places which are worth recommending. We have chosen places that are unique and quirky – the facilities designed and run with passion and commitment. In this article you will find places for travelers who like a creative atmosphere, idyllic relaxation and to be close to nature in 5 star luxury.

Peace and quiet in a magical valley

Connoisseur Houses is a stylish facility located at the edge of Welski Landscape Park. It combines the stunning beauty of

local nature with comfortable relaxation in stylish interiors. The guesthouse atmosphere is ideal for relaxation and creativity. Here you will find peace and quiet, great working conditions in an idyllic atmosphere in charming surroundings. There are 46 beds which come in single rooms, double rooms, three-bed rooms and suites. Each of them has different decor and atmosphere and the rooms are graced with carefully restored furniture and vintage lamps. You will also find books and photo albums in the rooms. All rooms have views of the surrounding Wielski Landscape Park. Music plays an important role in the Connoisseur Houses. It is here you can taste regular concerts and musical experiences combined with supper. You can relax and eat well in the stylish guesthouse restaurant. Dishes prepared to old culinary recipes are favoured by guests. There is traditional slightly defatted Polish cuisine and you can order various fish, game, poultry, sausages smoked on real wood and delicious cakes and sweets. Dishes are seasonal and tailored to the guests' preferences. Gourmets can try homemade wine and liqueur too. It is an ideal place for those who miss the smell of the forest, fields

and meadows, life without a clock where time is measured by sunrise and sunset.
www.domykonesera.pl

Comfortable relaxation close to nature

Martiany 21 Hotel near Kętrzyn is a unique place in which you can clearly feel the harmonious relationship between man and nature. Peace, quiet and the possibility to escape from the hustle and bustle of the city-all this awaits for you in this cosy, charming place. Martiany 21 Hotel is a complex of stylish buildings of Prussian architecture where you can find luxurious rooms with beautiful views and multiple attractions

such as: horse riding, bike trips, camp fires, smoking meat and fish, swimming and angling. There is a cosy swimming pool from which you can go directly on to the sunny deck and just beside the pool there is a sauna.

All meals offered by Martiany 21's kitchen are ecological and tasty. For breakfast they serve freshly baked bread, eggs from our hens, quark prepared by Magda, sausages from local farmers as well as fruit preserves made with love by Zuzanna. In our stables they have Wielkopolski breed horses. The horses are used to people and are very cooperative. Both beginning and advanced riders will have the pleasure of associating with these animals. The Cosy SPA offers various face treatments and massages done by a professional physiotherapist. The complex is located not far from Lake Dobskie – a bird reserve which is part of the Natura 2000 program. It is an ideal place for nature lovers where you can be surrounded by what you love

www.martiany21.pl

Time well spent in natural setting

The resort complex Windmills – Wiatraki' is situated just beside forests by the beautiful and mysterious lake Maróz. Surrounded by nature the complex is located in a secluded place, hidden in the Masurian wilderness among pine forests and magical lakes. It is for those who value peace, quiet and life beating to the rhythm of surrounding nature. Comfortable hotel rooms, and chalets let you enjoy being close to nature and however not to compromise the comforts of the modern world.

In Windmills, guests can use at no extra charge water equipment, tennis courts, volleyball pitch and go on a bike trip. It is also a starting point for canoe trips along the Łyna river from its source and the Marózka river which is the biggest secret of Masuria.

Conferences and weddings are organised in Windmills from autumn to spring. Those who look for a hidden

place among Masurian forests with atmosphere that s feel free and easy will find their forest oasis along with a professional and discrete staff who will provide professional service.

www.wiatraki.com

Luxury and nature

The luxurious 5 star GrandHotel Tiffi is located in the heart of Iława on the very shore of lake Jeziorak – the longest lake in Poland. The green shores of lake Jeziorak are surrounded by bike paths and promenades. The hotel offers 155 guest rooms and apartments with bathrooms featuring marble furnishings, natural carpets, especially adjusted mattress and Bulgari cosmetics. Original masterpieces of the prominent artist – Wojciech Fangor decorate the interiors creating a unique atmosphere. Tiffi Spa Dharma with therapists from Tibet, India and Bali and oriental and an ayurvedic range of treatments is the real pearl of this place. Guest can use attractions such as: the pool with sea water, a pool for children jacuzzi, saunas, a fitness hall, 20 massage units and a gym.

GrandHotel Tiffi is a family friendly facility for children of all ages. Comfortably furnished rooms and numerous facilities in the hotel area were created specifically with the youngest guests in mind. There is three level kids zone – Tiffilandia that will provide unforgettable entertainment. A group of animators take care of children. It is one of the biggest rooms of this type with a giant obstacle course, a climbing wall and trampolines. It was created to host whole families, organise unforgettable birthday parties and make your stay more attractive. Chefs from Italy and Thailand guarantee an unforgettable culinary experience preparing original dishes. The Italian chef – Luca De Astis who gained experience in Milan and Paris, in Four Seasons Hotel and Plaza Athenee, loves using natural and ecological products.

www.grandhotel.tiffi.com

Opracowanie / By
Kamila Górecka-Kirwiel, Justyna Szostek

Cittaslow

TYGIEL TRZECH RELIGII

Górowo Iławeckie to niewielka miejscowość (ok. 5 tys. mieszkańców) położona niedaleko granicy z Obwodem Kaliningradzkim. Usytuowane z dala od ruchliwych dróg, rzadko odwiedzane jest przez turystów – a szkoda, bo warto.

Założone w 1335 roku na terenie dawnej pruskiej Natangii. Niemiecka nazwa *Landsberg* (znacząca tyle co Ziemska Góra) została po II wojnie światowej przetłumaczona na Górowo z dodatkiem Haweckie, od dawnej stolicy powiatu – Pruskiej Hławki (dziś Bagrationowski). W 1945 r. niemieccy mieszkańcy opuścili miasto, a w ich miejsce zaczęła napływać ludność z innych regionów Polski, w tym z okolic Wilna. W ramach Akcji „Wisła” przybyło tu prawie 5 tysięcy osób narodowości ukraińskiej.

W miasteczku niegdyś dominowało wyznanie ewangelickie, choć także wtedy czuć było wpływy rzymskokatolickie z – odległej o zaledwie 13 km – Warmii. Pomimo przybycia w 1947 r. znaczącej liczby osób wyznania grekokatolickiego, religia ta była poddawana różnym represjom. Dopiero pod koniec 1956 roku powoli zaczęła żyć swoim życiem, choć początkowo msze dla grekokatolików odprawiane były w kościele rzymskokatolickim. Dziś w Górowie stoją dwie świątynie – grekokatolicka (gotycka) oraz rzymskokatolicka (neogotycka). Ta pierwsza pobudowana w XIV wieku jako kościół katolicki, w okresie reformacji stała się kościołem ewangelickim, by w roku 1980 zostać cerkwią grekokatolicką. We wnętrzu znajdują się fascynujące freski Jerzego Nowosielskiego, a na suficie – piękne malowidła z 1660 roku. W 2003 roku cerkiew pozyskała na swoje cele budynek dawnej pastorówki kościoła ewangelickiego, w którym w lutym 1807 roku nocował Napoleon Bonaparte.

(www.gorowoilaweckie.pl).

W Górowie znajdują się dwa muzea. Pierwsze to Muzeum Gazownictwa (jedyne w regionie), otwarte w 1994 roku. Uruchomiono je w budynku starej gazowni z 1908 roku zbudowanej na Górze Zarazy – miejscu pochówku kilkuset osób zmarłych w 1710 roku podczas epidemii dżumy. Ekspozycje mogą zainteresować każdego. Drugi obiekt to powstałe w 2015 roku Muzeum Miejskie, gromadzące tysiące eksponatów z II wojny światowej. Jest tu broń i ekwipunek żołnierzy polskich,

sowieckich i niemieckich. Są pistolety i pancerfausty, mauzery i kałasznikowy, elementy pojazdów pancernych i tablice, sztandary i aparaty. To kolekcja jedyna w swoim rodzaju, będąca owocem prac wydobywczych podejmowanych przez zapaleńców – miłośników lokalnej historii ze Stowarzyszenia Historyczno-Kolekcjonerskiego Ziemi Górowskiej „Dreyse”. Szkoda tylko, że umieszczona na tak niewielkiej powierzchni w piwnicy budynku miejscowej przychodni. A tuż obok znajduje się niewielki cmentarz żydowski z XIX wieku z ok.

20 tablicami nagrobnymi w językach hebrajskim i niemieckim. Oba muzea dostępne są po wcześniejszym umówieniu wizyty (mają profile na Facebook-u). Górowo Haweckie zachowało zabytkowy, średniowieczny układ urbanistyczny z rynkiem na planie owalnym. Wart uwagi jest ratusz miejski z zegarem – pamiątką po stacjonujących tu w XVIII w. grenadierach. Rynek otaczają neogotyckie kamieniczki – czasem nieodrestaurowane, ale to tylko dodaje im uroku. Na obrzeżach zachowały się XIV-wieczne fragmenty murów obronnych. W po-

4.

blizu, wokół Stawu Garncarskiego, park rekreacyjno-sensoryczny, w którym mieszkańcy mogą wspólnie spędzać czas, integrować się i rozwijać swoje pasje. Największym budynkiem miasta jest Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania, w którym kultywowana jest historia ukraińsko-łemkowskiej mniejszości narodowej. Spacerując uliczkami miasteczka, często można usłyszeć język wschodnich sąsiadów. Warte odnotowania są dwie imprezy: Festiwal Polskich Miast Cittaslow (29 czerwca 2019 – www.cittaslowpolska.pl) oraz coroczna Ekołomyja (3 sierpnia 2019 – Facebook). W pobliżu znajduje się bociania wieś – Żywkowo – oraz granica z Obwodem Kaliningradzkim z widoczną w Bagractionowsku cerkwią. Przez miasto biegnie szlak rowerowy Green-Velo. Nie możemy jednak opuścić Górowa bez wizyty w restauracji Natangia (Facebook), która słynie nie tylko ze wspaniałej kuchni ukraińskiej, niemieckiej czy litewskiej (polecane są tu szczególnie łężnie, garandzole i cepeliny), ale też – a może przede wszystkim – sympatycznej obsługi.

To miasteczko jedyne w swoim rodzaju. Ma swoją bogatą historię i niepowtarzalną atmosferę wielokulturowego tygla. Warto je poczuć. Nie ma takiego drugiego.

EN

THREE RELIGION CRUCIBLE

Górowo Iławeckie is a small town of about 5000 inhabitants situated close to the border of the Russian Kaliningrad oblast. It is located a little off the beaten track so rarely visited by tourists, what is a pity, since the place is worth seeing. It was established in 1335 in the tribal area of ancient Prussian Natanga. The German name Landsberg meaning 'land mountain' was translated after World War II into Górowo with an additional 'Iławeckie' from the former county capital Prussian Iławka, today Bęgrationowski. In 1945 the German inhabitants fled the town and they were then replaced with Polish inhabitants

from other regions of Poland including inhabitants of Wilno and in addition almost 5 thousand Ukrainians arrived in the town during the operation 'Vistula Action'.

Although, Evangelicalism was the dominant religion in Górowo Iławeckie there was a Roman Catholic impact at that time from Varmia situated 13 km away from the town. In 1947 a significant number of Greek Catholics arrived in Górowo Iławeckie but, their religion was subjected to various repressions. It was only at the end of 1956 when the religion slowly began to live a life of its own although at the beginning holy masses for Greek Catholics were performed in the Roman Catholic church. Today there are two churches in the town, a gothic Greek Catholic church and a neo – gothic Roman Catholic church. The first one was built in 14th century as a catholic church but that was changed into an Evangelic church during the 16th century Reformation and then in 1980 it became a Greek catholic church. Inside the church there are fascinating frescos by Jerzy

5. Ikonaostas w Cerkwi / for. arch. Urząd Marszałkowski. 6. Muzeum Miejskie / for. Stanisław Harajda. 7. Mechanizm zegara na wieszak ratusza / for. arch. Urząd Marszałkowski. 8. „Tu nocował Napoleon” / for. Stanisław Harajda. 9. Cmentarz Żydowski. 9. Cmentarz Żydowski / for. Stanisław Harajda

Nowosielski and beautiful paintings dating back to 1660 on the ceiling. In 2003 the church was enriched with an old Parish building so called ‘Pastorówka’ where Napoleon Bonaparte stayed for a night in February 1807. (www.gorowoilaweckie.pl).

There are two museums in Górowo – The Gas Works Museum and The Town Museum. The Gas Works is the only one of its kind in the region and was opened in 1994 in the building of the old gasworks which dates back to 1908. The old gasworks was built on Plague Mountain – a burying place of hundreds of people who died in 1710 during the bubonic plague. This exhibition has universal appeal. The Town Museum where you can see exhibits from World War II was opened in 2015. You can see weapons and military equipment of Polish, Soviet and German soldiers. There are guns, panzerfaust, Mauser rifles, Kalashnikov rifles, parts of armoured vehicles, boards, flags and cameras. This unique collection was created thanks to the hard work of local history enthusiasts from

the ‘History-Collectors’ Association of Górowski Land ‘Dreyse’. It is a pity that the exhibits are located in a tiny cellar in the building of the local health centre. Close to the health centre there is a small Jewish graveyard dating back to the 19th century with 20 gravestones in Hebrew and German language. The two museums are open to you after earlier arrangement and, the museums have Facebook accounts.

Górowo Hławeckie with its preserved historical, medieval urban layout and an oval shaped market place. The town hall with its clock, a souvenir existed after grenadiers stationing in 18th century is worth visiting. The market is surrounded by neo-gothic buildings which are sometimes not restored but, it just gives them more charm and a lived-in look. The fragments of the defensive walls dating back to 14th century preserved in the outskirts. Not far away around Garncarski pond there is a recreational-sensory park where the locals can spend time together and develop their passions. In the local school Ukrainian language is spoken

and Ukrainian – Lemko history is cultivated and it is the biggest building in town. While walking in the streets you can hear the language of our eastern neighbors. You should pay attention to two events – Polish Cittaslow Town Festival, 29th of June 2019 – www.cittaslowpolska.pl and the annual Ekolo-myja, 3rd of August 2019 – Facebook. Not far away from Górowo Hławeckie there is the storks’ village Żywkowo and the border with Kaliningrad Oblast with a church over the border in Bagrationowsk visible. The bicycle route Green Velo also goes through the town.

We cannot leave Górowo without paying a visit to the Natangia restaurant (facebook) which is not only famous for delicious Ukrainian, German and Lithuanian cuisine but also its friendly staff.

It is a unique town with a rich history with the great atmosphere of a multicultural crucible. It is worth feeling it as there are not many other places like this.

Opracowanie / By Stanisław Harajda

*eko*Muzeum

KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO

Coraz częściej podróżując po Polsce i świecie, chcemy nie tylko oglądać atrakcje i smakować dania wymieniane na pierwszych miejscach przewodnikowych zestawień, ale przede wszystkim pragniemy obcować z lokalną historią i kulturą oraz sięgać po niszowe specjały kulinarne.

Taki sposób zwiedzania umożliwiają ekomuzea, zwane również muzeami rozproszonymi. Położone na określonym obszarze, tworzą sieć złożoną z rozszanych obiektów przyrody, kultury i historii, stanowiących żywą i działającą kolekcję.

Podstawowym założeniem ekomuzeów jest uczestniczenie zwiedzających w wydarzeniach przez nie kreowanych. Oprócz zwiedzania, ekomuzea oferują także możliwość degustacji lokalnych produktów kulinarnych, kursy i warsztaty garncarskie lub innego

rękodzieła, uczestnictwo w pracach typowo rolniczych, wędrowanie tematycznymi ścieżkami edukacyjnymi i wiele innych. Tym samym obszary takie idealnie spełniają oczekiwania wobec zwiedzania rozumianego jako doświadczenie.

w dalsze zakątki świata. Zaprojektował 5 pochylni, które miały za zadanie zniwelować różnicę poziomów wody sięgającą łącznie około 100 m. Współcześnie system pochylni jest wykorzystywany turystycznie; pozwala delektować się podczas rejsu przyrodą i zachwycić rozwiązaniami hydrotechnicznymi, które przetrwały wiele dziesiątek lat. Czterech przewoźników, oferuje rejsy o różnym czasie trwania: Żegluga Ostródzko-Elbląska – www.zezluga.com.pl, Bursztyn – www.statkiempotravie.com, Cyranka – www.statki.ostroda.pl, Zefir – www.zefir.ostroda.pl

Po kanale pływać można również na barce turystycznej, do żeglowania którą – uwaga – nie są potrzebne żadne specjalne uprawnienia! Wystarczy krótkie przeszkolenie i na wyprawę jedną barką może się wybrać do 10 osób. Taki rejs jest doskonałą okazją na spotkanie z dziewiczą naturą, z ciszą i spokojem. Emocje towarzyszące przechodzeniu przez pochylnie pozostają na długo w pamięci. Barkę można wypożyczyć w firmie Good Time Charter (www.goodtimecharter.pl), które

właściciele pomagają zaplanować trasę, opowiadają o regionie i miejscach wartych odwiedzenia.

Gdyby pływanie stało się już zbyt monotonne, można na łódzie przenocować np. w Zajeździe Pod Kłobukiem, który obok przepięknych komnat, słynie z pysznego jedzenia, albo w zabytkowym Dworku w Soplach.

To właśnie w Kłobuku w latach 40 XIX w. mieszkał i pracował inż. Georg Jacob Steenke – budowniczy Kanału Elbląskiego. Obok zabytkowej wartości dodanej tego miejsca, nie sposób pominąć restauracji, która kusci daniami kuchni warmińskiej i oberlandzkiej. Oparta jest na sezonowych produktach od lokalnych dostawców. Na miejscu koniecznie trzeba zajrzeć do sklepiku z miejscowymi produktami i pamiątkami. – www.klobuk.pl (szerzej o Zajeździe Pod Kłobukiem pisaliśmy w numerze 94 na str. 59 – przyp. red.)

Jeżeli z kolei chcecie odpocząć od zgiełku i pędu życia, wyłączyć telefon, komputer, telewizor, warto zatrzymać się w zaciszu XIX-wiecznego Dworku Sople. Ten, otulony parkiem obiekt jest ideal-

W województwie warmińsko-mazurskim doskonałym przykładem wykreowanego ekomuzeum jest obszar Krainy Kanału Elbląskiego. Jego osią jest znany na całym świecie Kanał Elbląski. Wokół tej atrakcji skupia się ponad 20 podmiotów, które sukcesywnie przechodzą certyfikację i tym samym zaczynają działać w systemie ekomuzuealnym.

Zachęcając Was do zwiedzania, na początek podróży po ekomuzeum poleć podróż po wodach Kanału Elbląskiego. To przecież jedyna na świecie funkcjonująca konstrukcja, gdzie statki „płyną” po trawie i przemieszczają się przez kolejne pochylnie szynowe, korzystając z siły przepływu wody. Jak to się stało, że właśnie tu powstał taki ewenement na międzynarodową skalę? Otóż ponad 150 lat temu pruski inżynier Georg Jacob Steenke umożliwił mieszkańcom zamieszkującym w głębi łąd sław ich naturalnego bogactwa, drewna,

” Gdyby pływanie stało się już zbyt monotonne, można na łódzie przenocować np. w Zajeździe Pod Kłobukiem albo w zabytkowym Dworku w Soplach. ”

nym miejscem do oddania się lekturze, na przykład o historii budowy Kanału Elbląskiego – www.dworeksople.pl. Warto też wspomnieć, że w pobliżu pochylni Buczyniec, pierwszej pochylni na kanale, w miejscowości Krasin, funkcjonuje ślimacza farma Snails Garden. W tym miejscu doznać można nowych wrażeń kulinarnych za sprawą ślimaków z Krainy Kanału Elbląskiego. Potrawy przyrządzane są według autorskich receptur właścicieli, których książkowy zbiór został bardzo wysoko oceniony w kulinarnym świecie. W sercu farmy powstał dom w kształcie ślimaka, którego ściany wykonano z gliny i słomy. Panie i Panów zachęcam do poddania się zabiegom kosmetycznym

z użyciem zbawiennych ślimaczych produktów i do zakupu wyjątkowych kremów. A jeśli spotkacie na farmie pana Grzegorza – współwłaściciela – to koniecznie zapytajcie go o wyścigi ślimaków – www.bistroslimaka.pl (szerzej o Bistro Ślimaka pisaliśmy w numerze 93 na str. 56 – przyp. red.). Kanał można pokonać także kajakiem, a i dla fanów wycieczek rowerowych wśród przyrodniczo-historycznych osobliwości i pięknego krajobrazu też się coś znajdzie. A co konkretnie? – zapraszam po więcej informacji na strony:
www.krainakanaluelblaskiego.pl/ekke
www.kanalelblaski.eu
www.goscincenaszlaku.pl

EN

ECO MUSEUM IN THE LAND OF THE ELBLAG CANAL

While travelling in Poland or around the world we usually want to see not only attractions and taste the best local food but we also want to learn about local history and culture.

Eco museums also known as ‘dispersed museums’ allows you to do some sightseeing the way you like to. They are located in a particular area and consist of a network of attractions including, nature, culture and places of historical interest. The basic idea behind eco museums is that visitors participate in the itinerary created by themselves. In addition to sightseeing, eco museums offer the possibility of tasting local culinary products, taking part in handicraft courses and workshops, participating in typical farm work, wandering on theme educational paths and a lot more too. That’s why such areas are ideal for hands-on sightseeing.

A good example of an eco museum is the region around the Elblag Canal in Varmian-Masurian voivodship. Known around the world as the Elblag Canal, its hub and 20 other local attractions belong to the local eco museum system. While encouraging you to go sightseeing also highly recommended is a cruise on the Elblag Canal. The Canal is believed to be the only one of its kind in the world functioning where ships ‘sail’ on grass and move through slipways using just the power of flowing water. How did it happen that it is here where the world phenomenon was built? 150 years ago a Prussian engineer George Jacob Steenke offered local foresters living inland the chance to transport their cargos of wood and other raw materials to the Baltic sea and then on to further parts of the world. He designed »

Popyłyń z nami po trawie

/ Go with us on a boat through the grass

www.zegluga.com.pl

TEL. +48 89 670 92 25

ZEGLUGA
OSTRÓDZKO-ELBLASKA

Zapraszamy na rejsy
/ We invite you to cruises:

- Elbląg – Buczyniec, Buczyniec – Elbląg
- Ostróda – Miłomłyn , Miłomłyn – Ostróda
- Ostróda – St. Jabłonki , St. Jabłonki – Ostróda
- Iława
- Malbork

www.zegluga.com.pl

5 ramps that mitigate the difference in water levels. Today, it is used mainly for recreational purposes and on a cruise you can admire the unique nature and hydro technical engineering solutions that have been preserved and maintained. Four carriers offer cruises providing different conditions. For more information contact: Żegluga Ostródzko-Elbląska – www.zegluga.com.pl, Bursztyn – www.statkiempotrawie.com, Cyranka – www.statki.ostroda.pl, Zefir – www.zefir.ostroda.pl.

You can also sail yourself on a pleasure craft along the Elbląg Canal and moreover it is not restricted, you just need some local knowledge and up to 10 people can sail on a pleasure craft. Such a cruise is a good opportunity to experience pristine nature in peace and tranquility. Memories of you passing through the slipways will probably be lasting. Another option is to rent a barge from the Good Time Charter company – www.GoodTimeCharter.pl – whose owners will help you plan the route, talk about the region and places worth visiting.

If sailing becomes too peaceful, you can stay for a night in Kłobuk Roadhouse which is famous for its beautiful bedrooms and great food or in the historic Manor in nearby Sople.

It is in Kłobuk where George Jacob Steenke – the brains behind the Elbląg Canal lived and worked in the 1840s. Apart from several attractions there is a restaurant with Varmian and Oberlandzki cuisine. It is based on seasonal products from local producers. You must go to the shop too with local products and souvenirs too. – www.klobuk.pl (*More about Kłobuk Roadhouse in No 94 on page 59*).

If you want to relax from the hustle and bustle of modern life, turn the phone, tv, computer off and it is worth staying in the 19th century Manor in Sople. An ideal place to relax and maybe read about the local attractions surrounded by nature – www.dworeksople.pl

It is worth mentioning that near Buczyniec slipway close to the village of Krasin there is a snail farm called 'Snails Garden'. Here you can have new culinary experience thanks to snails from

the land of the Elbląg Canal. The dishes are prepared on the basis of owners' original recipes. Their own award-winning cookery book with original recipes is highly valued in the culinary world. At the heart of the farm there is a house in the shape of a snail with walls made from clay and straw. We also encourage you to try cosmetics made from snail serum, there you can buy face, hand and body creams made on site. If you meet Grzegorz the owner you can ask him about the different kinds of snails he farms – www.bistroslimaka.pl (*More about Snail Bistro in No 93 on page 56*). You can travel in the land of Elbląg Canal by canoe or by bike surrounded by natural history and beautiful landscape. More information on:

.....
www.krainakanaluelblaskiego.pl/ekke
www.kanalelblaski.eu
www.goscincenaszlaku.pl

*Opracowanie / By Justyna Szostek,
 przy współpracy ze / in co-operation with
 Stanisławą Pańcuk*

for arch. ZOE (1)

Wycieczki miejskie

Z PRZEWODNIKIEM

Zwiedzanie z przewodnikiem kojarzy Wam się z nudną? Czas zmienić zdanie! A sposobem na to może być wzięcie udziału w jednej z wycieczek z przewodnikiem organizowanych w wielu mazurskich i warmińskich miastach. Cieszą się one ogromnym powodzeniem wśród turystów – grupy niejednokrotnie liczą nawet kilkadziesiąt osób. Żeby skusić Was jeszcze bardziej, dodamy, że udział w nich jest bezpłatny!

Free Tour w Olsztynie

W stolicy regionu, Olsztynie, wycieczki organizowane są przez Biuro Promocji i Turystyki Urzędu Miasta i Miejską Informację Turystyczną. Odbywają się w każdą sobotę – od początku czerwca do końca września. Początek wycieczki: godzina 16.00. Spotykamy się przed wejściem do Miejskiej Informacji Turystycznej przy ulicy 1 Maja. Wycieczka trwa około dwóch godzin i kończy się parę minut przed 18.00 w Olsztyńskim Planetarium, by dać chętnym możliwość udziału w wieczornym seansie. Dla uczestników wycieczki bilety na seans są w promocyjnej cenie. Trasa wiedzie wokół olsztyńskiego starego miasta tak, aby wskazać najważniejsze zabytki oraz przybliżyć turystom najciekawsze informacje o historii i atrakcjach miasta,

następnie wzdłuż rzeki Łyny przez Park Centralny i dalej do Planetarium.

W Olsztynie można wziąć też udział w tematycznych wycieczkach z przewodnikiem PTTK pod hasłem „Przewodnik Czeka”.

Informacje:

www.visit.olsztyn.eu

www.facebook.com/mit.olsztyn/

www.aktywnie.olsztyn.eu/dyscyplina/przewodnik-czeka

Sobota z przewodnikiem w Elblągu

Koło Przewodników i Pilotów Turystycznych im. R. Gierzyńskiego, działające przy PTTK Oddział Ziemi Elbląskiej, już od dziewięciu lat prowadzi wyjątkowy cykl wycieczek pod hasłem „Sobota z przewodnikiem PTTK”. Tematem przewodnim wycieczek, które są realizowane w formie bezpłatnych spacerów dla każdego chętnego, jest historia, zabytki, legendy, przyroda, a także mnóstwo nieznanych ciekawostek związanych z najstarszym miastem województwa.

Informacje:

www.pttk.elblag.com.pl

www.facebook.com/PTTKElblag

www.facebook.com/elblagwformie/

www.elblag.eu

Tajemnice starej Ostródy

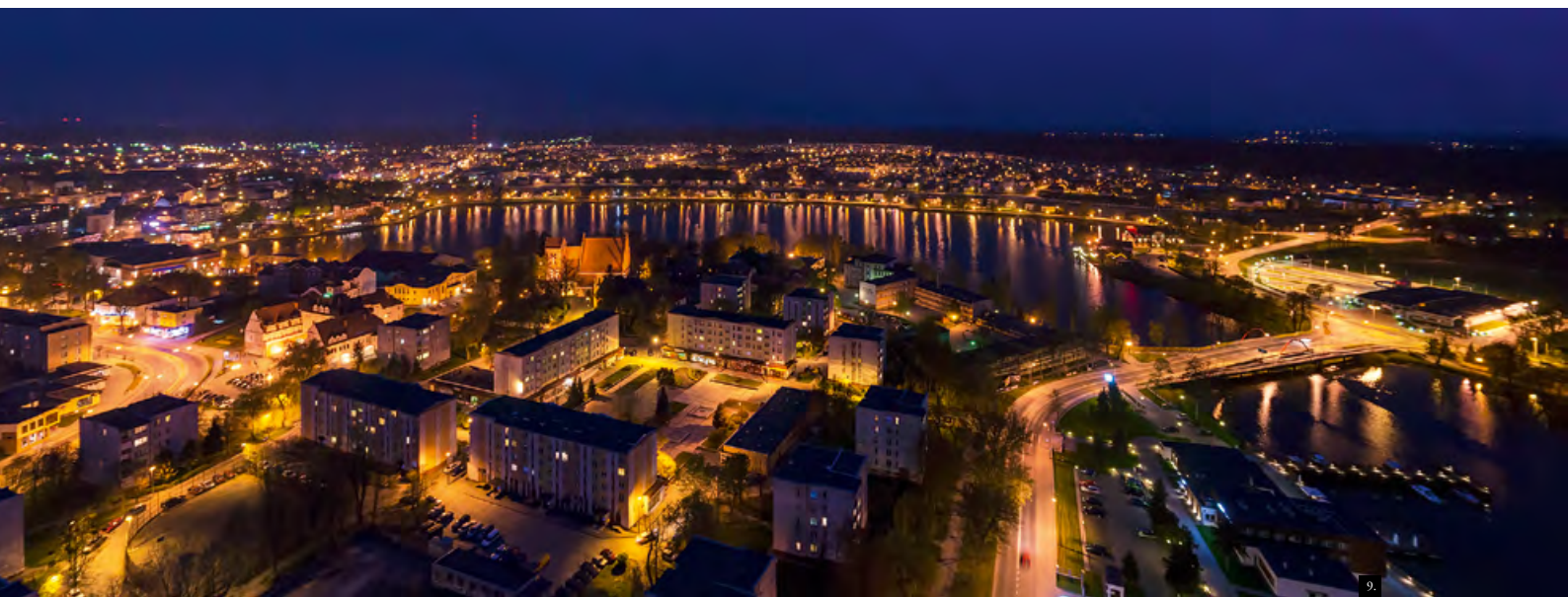
Wycieczki z przewodnikiem są organizowane w Ostródzie w weekend majowy, a następnie w każdą sobotę – od czerwca do końca września. Startujemy o godzinie 13.00 z dziedzińca ostródzkiego zamku, a w trakcie zwiedzania odwiedzamy muzeum oraz wchodzimy na wieżę widokową kościoła przy ul. Sienkiewicza. Trasę pokonujemy w około dwie godziny, w czasie których poznacie historię miasta i jego najciekawsze tajemnice.

Informacje:

www.facebook.com/przewodnicypomazurach

www.mazury-zachodnie.pl

Przez Iławę z przewodnikiem

W Iławie wycieczki odbywają się w każdą sobotę wakacji. Startujemy przy Ratuszu Miejskim w Iławie o godzinie 11:00. Tematyka spacerów jest różna – od początków historii miasta i dawnych sposobów spędzania w nim wakacji, poprzez słynnych mieszkańców, leśną ścieżkę dydaktyczną czy wyprawę na Wyspę Wielką Żuława, po spacery szlakiem Pana Samochodzika, restauracji i kawiarni dawnej Iławy czy trasą legend i podań.

Informacje:

www.it-ilawa.pl
www.facebook.com/itilawa
www.ilawa.pl
www.facebook.com/miastoilawa
www.facebook.com/ilawainspiruje

Spacerem przez historyczne Mrągowo

Lokalna Organizacja Turystyczna „Ziemia Mrągowska” co roku, podczas majówki, organizuje bezpłatne zwiedzanie miasta dla turystów. Mrągowskie spacery są o tyle ciekawe, że – w odróżnieniu od innych ma-

zurskich miejscowości – miasto właściwie nie zostało zniszczone podczas II wojny światowej. Dlatego można tu poczuć atmosferę wschodniopruskiego miasteczka. Historyczny ratusz z 1824 roku jest drugim najstarszym na Mazurach. Specyfika mrągowskich spacerów z przewodnikiem polega na tym, że na przykładzie zabudowy można uczyć się historii architektury. Zabytkowe kamienice w różnych sty-

lach architektonicznych znajdują się wzdłuż głównej osi staromiejskiej, wyznaczonej przez ulice: Warszawską, Królewiecką oraz Roosevelta. Spacerując wzdłuż brukowanej ulicy, warto spoglądać w górę w kierunku fasad, które charakteryzują się wieloma detalami architektonicznymi.

Informacje:
www.it.mragowo.pl

EN

URBAN TRIPS WITH A GUIDE

Do you associate sightseeing with a guide with boredom? If so, it's time to set this straight and the way to do this is to take part in a trip with a guide organised in various Vamian and Masurian towns. The trips are very popular among tourists and locals, sometimes a group consists of dozens of people. In order to make it more tempting, participation is free of charge.

monuments and bring information about history and city attractions closer to the people. Then the route takes them along the Łyna river through Central Park to the planetarium. In Olsztyn you can also take part in theme trips with a PTTK guide called 'A guide awaits'.

Information:

www.visit.olsztyn.eu
www.facebook.com/mit.olsztyn/
www.aktywnie.olsztyn.eu/dyscyplina/przewodnik-czeka

Saturday with a Guide in Elblag

The Association of Tour Guides' im. R. Gierzyńskiego', PTTK Elblag Land Section has been organizing a unique series of trips called 'Saturday with a PTTK guide' for 10 years. The main themes of the trips, which are organised in the form of free of charge walk, are history, monuments, legends, nature as well as numerous other curiosities connected with the oldest town of the voivodship.

Information:

www.pttk.elblag.com.pl
www.facebook.com/PTTKElblag
www.facebook.com/elblagwformie/
www.elblag.eu

Free Tour Olsztyn

In the regional capital Olsztyn, the trips are organised by The Promotion and Tourism Office of Olsztyn City Hall and Urban Tourist Information Office. The trips start at 4 p.m. and the meeting point is in front of the entrance of the Urban Tourist Information Office at 1 Maja street. The trip lasts about 2 hours and finishes a few minutes to 6 p.m. In Olsztyn the Planetarium gives visitors a chance to participate in the evening screening. Trip participants can get tickets at a discount price. The route takes participants around the old town of Olsztyn to show the most important

In Ostróda trips with a guide are organised during the long May weekend and then on every Saturday from June to the end of September. They begin at 1 p.m from the courtyard of Olsztyn castle and you will visit the museum and ascend the viewing tower of the church at Seinkiewicza street. Along the 2 hour route you learn some history of the town and its most interesting secrets.

Information:

www.facebook.com/przewodnicypomazurach/
www.mazury-zachodnie.pl

Through Iława with a Guide

The trips in Iława take place every Saturday in summer. They start at the Town Hall at 11:00 a.m. and there are various theme trips on offer such as: the town's history's starting point, old ways of spending holidays in the town, famous inhabitants, forest educational trails, an expedition to Wielka żuława island, Pan Samochodzik walking tours, restaurants and cafes of old Iława and legend and folk tales tours too.

Information:

www.it-ilawa.pl
www.facebook.com/itilawa
www.ilawa.pl
www.facebook.com/miastoilawa
www.facebook.com/ilawainspiruje

Walking Tour through Historic Mrągowo

Every year the Local Tourist Organisation 'Mrągowo Land' organises free of charge walking town tours during the long May weekend. Mrągowo walking tours are interesting because the town did not undergo any destruction in World War II. That's why you can feel the original atmosphere of an old east Prussian town. The historical Town Hall dates back to 1824 and, it is the second oldest town hall in Masuria. The walking tours with a guide let you learn the history of the architecture of Mrągowo buildings. Historic buildings in different architectural styles can be found along the main town streets such as: Warszawska, Królewiecka and Roosevelt streets. While walking along cobblestone street, it is worth looking at the facades of the buildings which are characterised by numerous architectonic details.

Information:

www.it.mragowo.pl

Opracowanie / By:
Kamila Górecka-Kirwiel, Justyna Szostek

ROZMAITOŚCI REGIONALNE

REGIONAL VARIETY

Bizuteria z haftem

Jeśli szukacie unikalnej pamiątki z Warmii i Mazur albo po prostu pięknej ozdoby do noszenia na co dzień, koniecznie zobaczcie Bizuterię z haftem. Wisiorki, medaliony, broszki, kolczyki, pierścionki ozdobione ręcznie haftowanymi wzorami z motywami kwiatowymi i roślinnymi, a nawet z możliwością zamówienia indywidualnego projektu (np. z pięknym mazurskim widokiem czy haftem ze zdjęcia) stanowią naprawdę coś wyjątkowego. Autorką tych cudów jest Marta Krajewska – instruktorka rękodzieła artystycznego, czeladniczka w zawodach tkactwo, koronkarstwo, hafciarstwo, pedagog dwóch specjalności i propagatorka wszelkiego rodzaju robótek ręcznych oraz miłośniczka sztuki ludowej. Zobaczcie to koniecznie!

Embroidered jewellery

If you are looking for a unique souvenir from Varmia and Masuria or some beautiful jewellery to wear every day, you must see Embroidery Jewellery. Here you can get pendants, medallions, brooches, earrings, rings with hand embroidered patterns with flowery and plant motifs. There is also the possibility to order tailor-made artwork with beautiful Masurian landscapes or an embroidered photo with something special. Marta Krajewska is the author of such wonders, She also is an instructor of artistic handicrafts and a professional in professions such as: weaving, lacemaking and embroidery so it's a must to see her and her amazing works of art!

.....
facebook.com/bizuteria.z.haftem

Miody Mazur

Pasieki Miody Mazur z malowniczego powiatu gołdapskiego istnieją od ponad trzech pokoleń. W codziennej pracy wykorzystuje się tu tradycję i ponadczasowe doświadczenie, połączone z nowoczesnym postrzeganiem pszczelarstwa. Powstają tu rozmaite produkty pszczoły. Miody i pyłek kwiatowy posiadają certyfikat Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle. Jednym ze sztandarowych produktów pasieki jest Miód Tatarski, pozyskiwany w obszarze chronionym przez Unię Europejską (na terenie rezerwatu Tatarska Góra) oraz wielokwiatowy Miód Mazur Garbatych z obszaru NATURA 2000 (Puszcza Romincka i inne tereny chronione), wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Masur Honey

Masur Honey Apiary in the picturesque Goldap region has existed for three generations. Tradition and timeless experience combined with a modern touch of apiculture is used in the every day work. A wide range of apiculture products are made here and the honey and pollen have a certificate of authenticity of the Culinary Heritage of Varmia Masuria and Powiśle. There are two flagship products such as: Tatar honey which is obtained in the area of the Tatar Mountain reserve protected by the European Union and Mixed Flower Mazury Garbate Honey from NATURA 2000 area in the the Romnicka Forest and other protected areas that are on the List of Traditional Products of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

.....
www.miodymazur.pl

nietuzinkowe prezenty i oryginalne pamiątki regionalne. Z racji tego, że galeria funkcjonuje przy restauracji, możecie połączyć obcowanie ze sztuką z pysznym posiłkiem.

Mazury Art Gallery

A gallery of regional souvenirs Mazury Art in Szczytno which is situated close to the 'Niebieski Zaułek' restaurant. It is a place for those who value original and unique objects with soul. You can admire and buy ceramic, sculptures and jewellery made by local artists and craftsmen. You will find unique gifts and original regional souvenirs. Seeing that the gallery is located near the restaurant you can join contact with art with a delicious meal.

.....
www.mazuryart.pl

Galeria MazuryArt

Galeria Pamiątek Regionalnych MazuryArt działa w Szczytnie przy restauracji „Niebieski Zaułek”. Jest to miejsce dla wszystkich tych, którzy cenią oryginalne i niepowtarzalne przedmioty z duszą. Tu można podziwiać oraz kupić ceramikę, rzeźby i biżuterię, wykonane przez lokalnych artystów i rękodzielników. Znajdziecie tu również

Octownia z Olsztynka

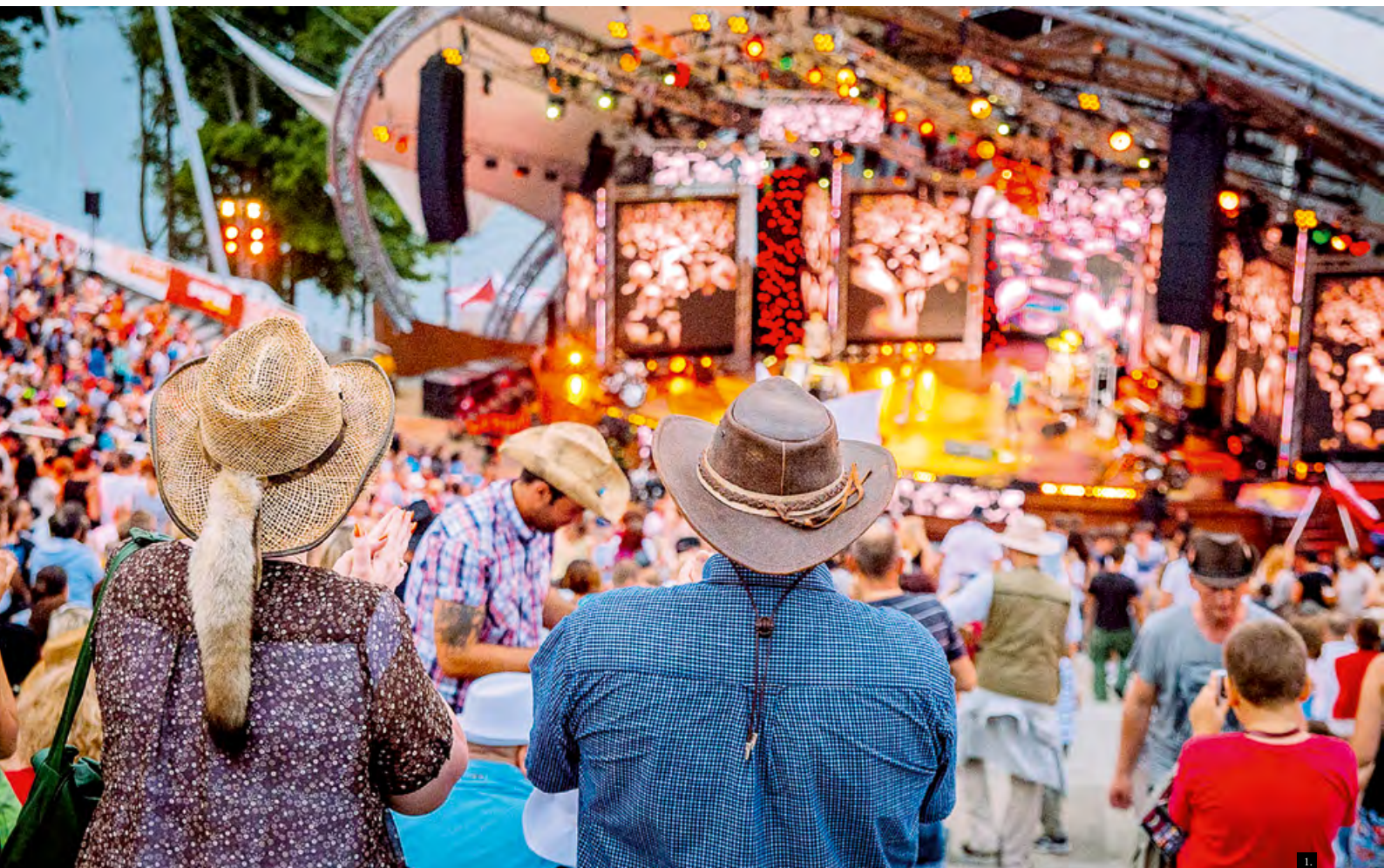
Swój charakterystyczny smak octy OCTIM zawdzięczają tradycyjnemu sposobowi wytwarzania w kadziach modrzewiowych w oparciu o sprawdzone receptury z Warmii i Mazur. Do ich produkcji wykorzystywane są najwyższej jakości surowce – m.in. jabłka, spirytus czy polski miód. Wśród palety produktów na szczególną uwagę zasługuje ekologiczny ocet jabłkowy – produkowany wyłącznie z polskich jabłek, bez konserwantów, uzyskiwany poprzez naturalną fermentację wina jabłkowego. Ocet ten otrzymał wyróżnienie w konkursie Złoty Medal targów Worldfood Poland 2019. Wśród gamy octów odnajdziemy także: ocet balsamiczny, spirytusowy, winny z wina białego i czerwonego, słodowy oraz ocet ekologiczny cydrowy. Oprócz tego OCTIM wytwarza także musztardę, ketchup, chrzan i rozmaite przetworzy warzywne. Na stronie internetowej producenta znajdziecie nie tylko wszystkie produkty, które można też kupić online, ale również ciekawe przepisy z ich wykorzystaniem.

Vinegar from Olsztynek

OCTIM vinegar has a characteristic taste thanks to a traditional method of production in larch vats on the basis of a popular recipe from Varmia and Masuria. The highest quality products like, apples, mead and white spirits are used in its production. Among the wide range of local products, ecological apple vinegar is worth paying attention to as it is made only from preservative free Polish apples, derived from the natural process of apple wine fermentation. This vinegar was awarded in the competition – The Gold Medal of Worldfood Poland exhibition 2019. There are also other vinegars such as balsamic vinegar, spirit vinegar, wine vinegar from white and red wines, malt vinegar and ecological cider vinegar. In addition, OCTIM produce mustard, ketchup, horse radish and various vegetable products. On the internet site you can find not only all products to buy but also interesting recipes.

.....
www.octim.com.pl

MRAĞOWO

– *miasto ludzi aktywnych*

Mrągowo to mazurskie miasteczko otoczone zielenią lasów i błękitem wód jezior, znane dobrze w Polsce oraz poza granicami kraju – między innymi ze względu na imprezy festiwalowe organizowane od lat w przepięknie położonym nad samym jeziorem Czos amfiteatrze. Ale imprezy to nie wszystko, choć z tego miasto słynie. Mrągowo, jako jedno z nielicznych miast na Mazurach, może pochwalić się oryginalnym Starym Miastem, a także licznymi atrakcjami turystycznymi w samej miejscowości, jak i w najbliższej okolicy.

Miasto festiwali i imprez kulturalnych

Co roku w Mrągowie odbywa się szereg imprez: Mazurska Noc Kabaretowa, Piknik Country, Festiwal Kultury Kresowej czy Mazurski Festiwal Operowy Belcanto. Mazurska Noc Kabaretowa jest organizowana w amfiteatrze już od 1999 r. Publiczność może podziwiać występy największych gwiazd polskiej sceny kabaretowej oraz najlepszych wykonawców muzyki rozrywkowej. Piknik Country co roku przyciąga tysiące fanów, którzy na kilka dni odmieniają oblicze miasta. Westernowe stroje, motocykle, samochody terenowe i osobowe oraz pojazdy konne widoczne są wtedy praktycznie wszędzie. Tę wyjątkową atmosferę można poczuć przez cały rok, odwiedzając Mrongoville Family Town – park rozrywki w stylu Dzikiego Zachodu. Z kolei Festiwal Kultury Kresowej przyczynia się do prezentacji artystycznej przeszłości i tradycji Polaków zamieszkałych na byłych Kresach. Biorą w nim udział polskie zespoły folklorystyczne, chóry i kapele oraz indywidualni twórcy z Litwy, Bia-

łorusi, Ukrainy, Łotwy i Czech. Z racji organizowania tu tak licznych imprez o wysokiej randze, miejscowość aż dwukrotnie (w latach 2009 i 2011) otrzymała certyfikat Warmińsko-Mazurskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej „Mrągowo – festiwalowe miasto”.

Oryginalne Stare Miasto

Mrągowo, w odróżnieniu od innych mazurskich miejscowości, właściwie nie doznało zniszczeń w trakcie II wojny światowej; można tu poczuć prawdziwą atmosferę wschodniopruskiego miasteczka. Historyczny Ratusz z 1824 roku jest drugim najstarszym na Mazurach, stanowiąc do dziś wizytówkę miasta. Mieści się tu oddział Muzeum Warmii i Mazur. Po wojnie przy Ratuszu miała swój postój mrągowska dorożka, którą powoził repatriant z Wilna, Michał Symonowicz. Obok budynku mieści się – starsza od Ratusza – Strażnica Bośniacka, w której w latach 1770–1792 stacjonował 9 Pułk Bośniaków. Obecnie jest tu Izba Pamięci poświęcona niemieckiemu pisarzowi – Ernstowi Wiechertowi, urodzonemu w Pierśław-

ku k. Piecek. Zabytkowe kamienice, utrzymane w różnych stylach architektonicznych, znajdują się wzdłuż głównej osi staromiejskiej, wyznaczonej przez ulice: Warszawską, Królewską oraz Roosevelta. Brukowane trakty odzwierciedlają atmosferę dawnego mazurskiego miasteczka, tworząc niezapomniany klimat. Jednym z najstarszych, dobrze zachowanych budynków jest kamienica przy ul. Mały Rynek. Od 1819 roku mieści się tu apteka „Pod Orłem”.

Moc atrakcji w mieście i okolicach

Mrągowo i jego okolice obfitują w miejsca idealne do wypoczynku i rekreacji. Alejki, ukwiecone skwery, galeria kamiennych rzeźb pod gołym niebem, parki, promenada wzdłuż jeziora Czoz – każde z tych miejsc zachęca do spacerów. Warto zatrzymać się na molo, poobserwować wodne ptactwo, żaglówki, łódki pływające po jeziorze i festiwalowy amfiteatr. W upalne dni spacerowicze znajdą ochłodę nad Jeziorciem Magistrackim, przy mrągowskich fontannach na placu PCK i placu Wyzwolenia, w Parku Lotników, na plażach

oraz przy Źródleku Miłości. Rodziny z dziećmi mogą aktywnie i miło spędzić czas na miniprzystani żeglarskiej – Ekomarinie – boiskach typu Orliki, w parku linowym przy Mrongoville czy na placach zabaw, których w miasteczku nie brakuje. Zimą Góra Czterech Wiatrów stanowi idealne miejsce dla miłośników narciarstwa. Interesująco prezentuje się również Ferma Jeleniowatych w Kosewie Górnym – warto wybrać się na spacer wśród pasących się swobodnie danieli i jeleni. W bliskiej okolicy znajduje się także gotycki kościół w Szestnie, wybudowany w drugiej połowie XV w. oraz ruiny krzyżackiego zamku, które warto obejrzeć. A do niewątpliwie największych atrakcji regionu, bardzo blisko położonych od Mrągowo należą: Sanktuarium Maryjne w Św. Lipce (22 km), wojenna kwatera Hitlera – Wilczy Szaniec (35 km) oraz szlak kajakowy rzeki Krutyni. Więcej informacji na:

.....
www.mragowo.pl
www.it.mragowo.pl
[fb/ImprezyMrągowo](https://fb.com/ImprezyMrągowo)

WYBRANE WYDARZENIA / SELECTED EVENTS

- 21 Czerwca/June 2019 – DISCO POLO MEGA FESTIWAL
- 22 Czerwca/June 2019 – MRĄGOWO HIP HOP FESTIWAL
- 28–30 Czerwca/June 2019 – DNI MRĄGOWA / Mrągowo Days
- 29 Czerwca/June 2019 – MEGA DANCE SHOW FESTIWAL
- 6 Lipca/July 2019 – 21. MAZURSKA NOC KABARETOWA / 21. Masurian Cabaret Night
- 19–21 Lipca/July 2019 – MISTRZOSTWA POLSKI W KOLARSTWIE GÓRSKIM XCO / XCR / Polish Championship in mountain biking XCO / XCR
- 20 Lipca/July 2019 – 4 MAZURSKI FESTIWAL OPEROWY BELCANTO / 4 Masurian Opera Festival Belcanto
- 26–28 Lipca/July 2019 – 38. PIKNIK COUNTRY MRĄGOWO / 38. Country Picnic Mrągowo
- 3 Sierpnia/August 2019 – KONCERT MUZYKI I TAŃCA ROMÓW / Roma Music and Dance Concert
- 2 Sierpnia/August 2019 – MAZURSKA NOC ROZRYWKI / Masurian Entertainment Night
- 9–11 Sierpnia/August 2019 – 25. FESTIWAL KULTURY KRESOWEJ / 25. Border Culture Festival
- 16–17 Sierpnia/August 2019 – FESTIWAL WESELYCH PRZEBOJÓW / Wedding Hits Festival

EN

MRĄGOWO – CITY OF ACTIVE PEOPLE

Mrągowo is a little Masurian town surrounded by green forests and blue lakes. It is well known in Poland and abroad for its festivals organised in the amphitheater on lake Czoch. Festivals are not the only thing that Mrągowo is famous for since the town belongs to one of very few Masurian towns with an original Old Town in addition to numerous other tourist attractions in the vicinity.

Mrągowo is truly for festivals and fun

Several events such as: Masurian Cabaret Night, Country Picnic, Border Culture Festival and Masurian Opera

Festival Belcanto take place in Mrągowo each year. Masurian Cabaret Night has been organised in the amphitheater since 1999. During the event the audience can attend shows of the biggest stars of the Polish cabaret scene and the best singers of popular music. Country Picnic attracts thousands of fans who change the appearance of the town for a few days. Western outfits, motorcycles, off-road vehicles and cars as well as horse-drawn vehicles are seen everywhere in this 'Wild West Town'. The unique atmosphere can be felt through-

out the year if you visit the western theme park town called Mrongoville. During the Border Culture Festival the artistic past and traditions of Polish people who inhabited the former areas of Poland are presented. Polish folk bands, choirs and individual singers from Lithuania, Belarus, the Ukraine, Latvia and the Czech Republic appear on stage. Due to the numerous high-profile events, Mrągowo received a Certificate from the 'Warmia and Masuria Regional Tourist Organisation, 'Mrągowo Festival Town' in 2009 and 2011. »

7.

A unique Old Town

In contrast to other Masurian towns, Mrągowo virtually did not undergo any destruction in World War II and you can feel the real atmosphere of an original east Prussian town. The Landmark of Mrągowo is the historical old town hall which dates back to 1824 and it is the second oldest town hall in Masuria. In the town hall there is a branch of Varmia and Masuria Museum. After the war, there was a standstill of a horse-drawn carriage which was drawn by Michal Symonowicz-a repatriate from Vilnius. Next to the town hall there is the Bosnian guardhouse, where the Bosnian 9th regiment were stationed between 1770-1792, which is older than the town hall itself. Nowadays it is the Hall of Memory devoted to a German writer -Ernest Wiecher born in Piersławek near Piecki. Various other historic buildings in different architectural styles can be found along the main town streets such as Warszawska, Królewiecka and Roosevelt streets.

Cobblestoned routes reflect the atmosphere of an old Masurian town creating a really unforgettable atmosphere. A historic building at Mały Rynek street is one of the oldest and best preserved buildings. There has been a pharmacy 'Pod Orłem' there since 1819 which was established by a certain Grappe and taken over by Chrystian Aschmann after Grappe's death.

Numerous attractions in the town and surroundings

Mrągowo and its surroundings abound in ideal places for recreation and relaxation. Avenues, squares with flowers, an open-air art gallery of stone sculptures, parks and a promenade along Lake Czos – each of these places encourages you to go for a walk. It is worth stopping at the pier to observe waterfowl, boats on the lake and the amphitheatre. During the summer months, you can

cool down and chill out in Lake Magistrackie, beside Mrągowo fountains on PCK and Wyzwolenia square, in Lotników park or on the beaches and at the Source of Love. Families with children can actively spend time in the mini marina- Ekomarina, or on football pitches 'Orlik', in the rope park close to Mrongoville and at several other playgrounds. In winter skiing enthusiasts can go to Góra Czterech Wiatrów to have some fun in the snow. The Deer farm in Kosewo Górne is a good place to go for a walk among different kinds of deer grazing freely. In the neighborhood there is also a gothic church in Szestno built in the second half of 15th century and the ruins of Teutonic castle which are also worth seeing. More information on:

.....
www.mragowo.pl
www.it.mragowo.pl
[fb/ImprezyMrągowo](https://fb.com/ImprezyMrągowo)

/
Opracowanie / By:
Kamila Górecka-Kirwiel

Lokalny przewodnik o peretkach

MRAĞOWA

Fakt, że Mragowo właściwie nie doznało zniszczeń podczas II wojny światowej, umożliwia poznanie – w jednym miejscu – co najmniej trzech stylów architektonicznych. To prawdziwa gratka dla wielbicieli dawnego budownictwa.

Wzdłuż głównej osi staromiejskiej, tj. ulic: Warszawskiej, Królewieckiej oraz Roosevelta, natknąć się można na zabudowania w stylu neogotyckim, secesyjnym i neoklasycystycznym. Spacerując wzdłuż brukowanych ulic miasta, warto spoglądać w górę w kierunku fasad, które charakteryzują się wieloma detalami. Zwróćmy uwagę na elementy, które rzadko zobaczymy w innych mazurskich miastach: przepiękne starodawne balkony oraz zabytkowe przedwojenne drzwi – w liczbie ponad 200 sztuk!

Od 2010 roku w Mragowie znajduje się – jedyne w północno-wschodniej Polsce – Muzeum Sprzętu Wojskowego z bogatą kolekcją historycznych pojazdów o przeznaczeniu militarnym. Założył je Sławomir Trzeciakiewicz, miejscowy kolekcjoner, który przez wiele lat gromadził pojazdy wojskowe. W tym momencie kolekcja liczy około 80 wyjątkowych egzemplarzy. Jej trzon stanowią te, które były wykorzystywane przez armię byłego Układu Warszawskiego. To tu można przejechać się ciężkim sprzętem wojskowym, z czołgiem T-55 włącznie. Mragowo to miejsce, w którym urodziło się albo wychowało wiele znanych osób. Wojciech Malajkat, znakomity aktor polskiej sceny teatralnej, chętnie wraca do Mragowa jako letnik, ale również jako osoba medialna. I tak na przykład w 2013 roku w ramach dokumentu pt. Szlakiem Gwiazd, konkretnie w 10. odcinku, opowiadał o Mragowie i pokazywał, jak zmieniło się miasto na przestrzeni lat.

Z miastem związany jest również Karol Jabłoński, żeglarz, który odniósł sukcesy

w żeglarskim, bojerach i regatach meczowych; wielokrotny mistrz świata oraz Europy, a także wychowanek i aktualny reprezentant klubu Baza Mragowo.

W Mragowie nakręcono też kilka filmów: Kochajmy syrenki (1966), Komisarz Blond i wszystko jasne (2009), część zdjęć do filmu Optymista (2010) oraz film krótkometrażowy Kładka (2013).

Wszystkich spragnionych kolejnych ciekawostek o mieście zapraszam na spotkanie z przewodnikiem w Informacji Turystycznej w Mragowie.

EN

LOCAL GUIDE TALKS ABOUT MRAĞOWO'S CURIOSITIES

The fact that Mragowo was not damaged during World War II allows you to see three architectural styles in one place. It is a real chance for lovers of old buildings.

Along the main town streets, Warszawska, Królewiecka and Roosevelta streets you can see the buildings in neo-gothic, art Nouveau and neo-classical styles. While walking along cobblestone streets, you should take a look at the facades which are really detailed. Pay special attention to the elements that can be rarely found in other

Masurian towns such as 200 beautiful old balconies and historic prewar doors. There has been Museum of Military Equipment in Mragowo since 2010 with a rich collection of historic military vehicles. It is the only such museum in north-eastern Poland. The museum was established by a local collector Sławomir Trzeciakiewicz who collected military vehicles for many years. At this moment the collection consists of 80 unique vehicles and the main part are vehicles which were used by the armies of the Warsaw Pact countries. Here you can even have a chance to drive heavy military equipment including a T-55 tank.

Mragowo is a place where many famous people were born and brought up. Wojciech Malajkat – a great actor of the Polish theatre scene comes back willingly to Mragowo as a visitor as well as a media person. In 2013 in the framework of the document entitled 'On the trail of stars', more specifically in 10th episode, he talked about Mragowo and how it has changed over the years.

Karol Jabłoński has also got local connections. He is a sailor who has had success in sea sailing, iceboating and match regattas. Jabłoński is a multiple world and European champion. He is still a student and a current member of Baza Mragowo club.

Several films such as: 'Kochajmy syrenki' (1966), 'Komisarz Blond i wszystko jasne' (2009), some scenes from the film 'Optymista' (2010) and the short film 'Kładka' (2013) were made in Mragowo. Those who want to find out more curiosities about the town I suggest you hire a local guide at the Tourist Information Office in Mragowo.

Opracowanie / By Robert Wróbel regionalista / a local guide for Mragowo

Z EDUKACYJNĄ WIZYTĄ *u pszczół* *w Siedlisku Pasieka*

Siedlisko Pasieka, znajdujące się w okolicy Jezioran, to miejsce, w którym pszczoły grają pierwsze skrzypce. Właściciele prowadzą kameralny B&B, a przy nim niewielką rodzinną pasiekę, w której metody pracy i pozyskiwanie miodu w idealnych proporcjach łączą tradycję i doświadczenie z nowoczesnością i profesjonalizmem.

Już sam dom – stary warmiński budynek otoczony wielkimi drzewami – buduje sielską atmosferę, która będzie Wam towarzyszyć na każdym kroku. Możecie tu wypocząć z daleka od uciążliwych i hałaśliwych zdobyczy współczesnej cywilizacji, zakosztować naturalnej i zdrowej kuchni, a przede wszystkim – wziąć udział w wyjątkowych warsztatach pszczelarskich.

Zajęcia składają się z części teoretycznej, podczas której dowiecie się więcej o życiu pszczół i ich roli w ekosystemie, a także poznacie pszczele produkty. Weźmiecie również udział w zajęciach praktycznych w warsztacie pasiecznym (miejscu naprawy i konserwacji sprzętu) oraz pracowni pasiecznej, gdzie nauczycie się, jak powstaje miód. W warsztacie poznacie konstrukcję ula, proces produkcji ramek (podstawowego elementu jego wyposażenia) oraz dowiecie się, jak

wygląda praktyka pracy – czyszczenie ramek, wytapianie wosku, zabiegi higieniczne i konserwatorskie. W pracowni przesledzicie całą drogę miodu – począwszy od wyjęcia plastrów z ula aż po domknięcie słoika – poznacie metody produkcji świec i będziecie mogli wziąć udział w miodobraniu. Na koniec czeka Was wizyta w pasiece, która zazwyczaj budzi największe emocje ze względu na bezpośrednie obcowanie z pszczołami i możliwość zaglądnięcia do wnętrza uli.

W Siedlisku Pasieka można uczestniczyć w zajęciach dla grup zorganizowanych, gości indywidualnych, a także dla dzieci w wieku szkolnym. Te ostatnie obejmują część teoretyczną, gwarantującą poznanie zwyczajów i roli pszczół, oraz część praktyczną, dotyczącą produktów pszczelich – miodu, pyłku i wosku. Jeśli nie macie czasu

na wzięcie udziału w warsztatach, zawsze możecie zawitać do Siedliska Pasieka na degustację miodów i domowej lemoniady, a także zaopatrzyć się w naturalne produkty pasieki wytwarzane przez gospodarzy. Dla gości Siedliska Pasieka warsztaty podstawowe są wliczone w cenę pobytu. Obejmują one jednorazowe wyjście do pasieki, gdzie – w zależności od chęci – można zobaczyć lub uczestniczyć w kilku podstawowych czynnościach, jak ocena rodziny przez obserwację wylotka, przegląd rodziny pszczelej, szukanie matki czy próbowanie miodu prosto z plastra. www.siedlisko-pasieka.pl

EN

A LESSON IN BEEKEEPING AT SIEDLISKO PASIEKA

The Apiary located in Jeziorany neighborhood, is a place where bees play the leading role. The owners run a small family B&B and apiary in which working methods and harvesting honey combine tradition and experience with modernity and professionalism.

The very house – an old Varmian building surrounded by huge trees creates the idyllic atmosphere which you can experience on almost every step of the way. You can relax from the hustle and bustle, try natural and healthy cuisine and above all take part in unique apicultural workshops.

The apicultural workshops consist of a theoretical part during which you will find out about bees' lives and their role in the eco system as well, you will learn about apicultural products. You will also participate in practical exercises in the beekeeping workshop, a place where the equipment is fixed and serviced, and in the beekeeping workroom where you will learn how honey is obtained.

In addition in the workroom you will discover beehive construction, a frame production process, a basic element of equipment, and you will learn how the work looks in practice like frame cleaning, wax melting, regular hygienic procedures and service techniques. In the workshop you will follow the honey harvesting route from taking the honeycombs from beehives to closing the jars, you will learn candle production methods and you will participate in the harvest. At the end of the route you will pay a visit to the apiary which evokes the strongest emotions due to direct contact with bees and the possibility to look inside the beehives.

At the beekeepers settlement you can take part in group, individual or school-children's workshops. Workshops for the younger ones consist of a theoretical part – learning about bees habits and

their role on apiculture products such as: honey, pollen and wax. If you do not have time to participate in the workshops you can always come to the Beekeepers Settlement to try honey and homemade lemonade as well as buy natural products from the apiary made by the hosts. For the guests of Beekeepers Settlement the basic workshops are included in the price of the stay. Basic workshops cover a single entrance to the apiary where if you like, you can take part in a few basic activities like – family assessment through beehive entrance observation, overview of bee family, looking for queen bees and trying honey just from the honey comb.

www.siedlisko-pasieka.pl

Opracowanie / By: Kamila Górecka-Kirwiel
fot. Rafał Stoparczyk

PODRÓŻ DO KRAINY *kawy*

Warmia i Mazury słyną nie tylko ze swoich zabytków, ale także z dziedzictwa kulinarnego. Wśród małych zakładów rzemieślniczych bardzo dynamicznie rozwija się produkcja żywności cechującej się doskonałym smakiem i jakością składników. Rzemiosło przeżywa odrodzenie i wraca na rynki, które zostały zdominowane przez wielkie korporacje. W ten sposób lokalni producenci oferują tradycyjne towary, będące gwarancją najlepszego smaku.

Bardzo wdzięcznym tematem jest w tym kontekście kawa. Choć – co prawda – nie pochodzi ona z terenu Warmii i Mazur, właśnie tu jest poddawana procesowi obróbki przez prawdziwych fachowców. W naszym regionie znajdziemy dwie palarnie kawy, które przeobrażają owoce kawowca w palone ziarna, z których parzona jest najwyższej jakości kawa. Mowa o Lani Coffee z Morąga i Bless Coffee Roasters z Olsztyna. W podróż po niesamowitym świecie kawy zabrała nas Natalia Piotrowska Mistrzyni Baristów Polski i Irlandii – założycielka wspomnianej już Bless Coffee Roasters.

– Coraz więcej badań dowodzi, że kawa sporządzona z wysokiej jakości ziaren ma pozytywny wpływ na nasze samopoczucie i zdrowie. Pamiętajmy, że segment kaw specjality jest coraz bardziej dostępny i warto się z nim za-

poznać. Po pierwsze, zwracajmy uwagę na pochodzenie surowca – informacja ta jest bardzo przydatna podczas dokonywania wyboru. Dzięki niej możemy zidentyfikować, w jakim kraju kawa była uprawiana oraz dowiedzieć się, z jakiej plantacji pochodzi bądź też, w jakich warunkach rośla. Im więcej informacji uzyskamy na tym etapie, tym lepiej, gdyż są one gwarantem rozpoznawalności produktu – mówi Natalia Piotrowska.

– Po drugie, wybierajmy kawy wysokiej jakości. Samo oznaczenie 100% Arabika nie świadczy o klasie danej kawy – dostarcza nam jedynie wskazówkę, że w danym opakowaniu znajduje się ten właśnie gatunek. Starajmy się więc sięgać po więcej i poszukujemy kaw z segmentu specjality, które są gwarancją satysfakcjonującego smaku i jakości surowca pozbawionego defektów. Na opakowa-

niach tego typu wyrobów znajduje się zazwyczaj więcej informacji – często możemy spotkać nazwy konkretnych odmian kawowca, wzmiankę o wysokości uprawy czy sposobie obróbki.

– Po trzecie, podzielmy się tym, co lubimy – zachęca Piotrowska. – Wymiana myśli i upodobań z naszą lokalną palarnią pozwala na dopasowanie kawy do naszego gustu. Warto mówić, w jaki sposób kawę się parzy i jak się ją pije po zaparzeniu, aby barista mógł zaproponować nam najlepsze rozwiązanie.

– Po czwarte, stosujmy proste, ale skuteczne metody pozwalające wydobyć lepszy smak z naszych kaw. Przechowujmy je w przystosowanych do tego celu opakowaniach. Nie zamykajmy ziaren w słoiku. Temperatura wody do parzenia to optymalnie 93 stopnie Celsjusza. Mielmy też kawę na świeżo, a więc tuż przed zaparzeniem, dzięki

czemu zapobiegniemy jej zwietrzeniu – podsumowuje Natalia Piotrowska. Kawy z palarni Lani Coffee możemy spróbować w kawiarni House Cafe na Starym Mieście w Olsztynie, zaś specjały Bless Coffee Roasters serwowane są w autorskim sklepie przy ul. Dąbrowszczaków.

EN

A JOURNEY TO THE LAND OF COFFEE

Warmia and Masuria is famous not only for its places of historical interest but, also its culinary heritage. The production of tasty food made with high quality ingredients is developing dynamically among small craft enterprises. Craft – traditional food is experiencing a revival and entering markets usually dominated by large corporations. This is one way how local producers offer traditional products which guarantee the best tastes.

Coffee is always an interesting subject to talk about. Coffee undergoes the process of treatment by experts in Warmia and Masuria although, it does not come from this area. There are two coffee factories where cocoa beans are roasted and are then used to make coffee. These factories are called Lani Coffee in Morąg and Bless Coffee Roasters in Olsztyn. We are taken on a journey to the amazing land of coffee by Natalia Piotrowska – a Polish and Irish Master of Barista and the founder of Bless Coffee Roasters.

More and more research proves that coffee made from high quality beans has a positive impact on our mood and health. Remember that the speciality coffee sector is becoming more available and that's why it deserves some attention. Firstly, you should look at the origin of the raw materials, this information can be useful while choosing a coffee.

Now you can identify where the coffee was cultivated and learn about which plantation it comes from and what conditions it has grown in. The more information you gain the better as it is a guarantee of product recognition says Natalia Piotrowska.

Secondly, you should choose high quality coffee. The indication 100% Arabica does not mean that it is a high class coffee, it is just information about the kind of coffee in the package. You should look for speciality sector coffee which guarantees a satisfying taste and material quality. On the package of this kind of product, you can find more information like the specific names of the kinds of cocoa tree, information about cultivation altitude and the type of treatment it has undergone.

Moreover, tell us what you like, Piotrowska encourages and If you state

your preferences at the coffee factory you will get coffee tailored to your taste. All you have to do is say how you usually make and drink your coffee and then the Barista Master can propose the best solution for you.

What's more, we use simple but efficient methods to get a better taste from our coffee. We store it in specially prepared packages, you shouldn't keep your coffee beans in a jar and 93 degree Celsius is the best temperature to make your coffee. Coffee beans should be freshly ground if you want to prevent coffee from weathering, sums up Natalia Piotrowska.

Coffee from Lani Coffee Factory can be tried in the cafe House Cafe in the old town in Olsztyn and specialities from Bless Coffee Roasters are served in the factory shop at Dąbrowszczaków street.

Opracowanie / By: Artur Kamiński

NATALIA PIOTROWSKA

Założycielka Bless Coffee Roasters z Olsztyna, Wicemistrzyni Baristów Polski 2019, Mistrzyni Baristów Polski 2017, dwukrotna Mistrzyni Baristów Irlandii (2015 i 2016) oraz zdobywczyni 7-go miejsca na Mistrzostwach Świata Baristów w 2016 roku.

The founder of Bless Coffee Roasters, Vice Master of Barista Poland 2019, Master of Barista Poland 2017, twice Master of Barista Ireland 2015 and 2016 and 7th place at the World Barista Championship in 2016.

Smażalnia NA WODZIE

Smażalni ryb na Mazurach jest wiele (o kilku pisaliśmy w numerze 93/2018 – przyp. red.), ale jedna jest wyjątkowa, bo ulokowana pośrodku jeziora! Tak, tak, dobrze czytacie – pośrodku jeziora o wdzięcznej nazwie Szymon, położonego na trasie przelotowej mazurskich kanałów, między jeziorami Szymoneckim a Tałtowisko.

To jedyna tego typu smażalnia na Mazurach, dostępna tylko dla wodniaków. Wodniak to oczywiście nie tylko żeglarz, ale również kajakarz czy osoba przemieszczająca się na motorówce lub houseboacie, których na Wielkich Jeziorach Mazurskich nie brakuje (polecane wypożyczalnie sprzętów pływających wymieniamy w tym numerze na str. 18 – przyp. red.).

Położona na barce jadalnia ma dużą przestrzeń, która w razie złej pogody jest zamykana – zapewnia tym samym możliwość zjedzenia posiłku w komfortowych warunkach. Uczującym machają pasażerowie statków, a wszystkiemu przyglądają się rybitwy siedzące na tafli wody, które liczą, że i im skapnie coś smacznego.

Menu jest uzależnione od dnia i pólów. W sezonie letnim, codziennie

od godziny 11.00 do 19.00, na stołach można spotkać sandacze, węgorze, okonki, sielawy, sieje i miętusy. I – jak na prawdziwą smażalnię przystało – dania są serwowane na papierowych tackach! A wszystko za bardzo rozsądną cenę – sami zresztą zajrzyjcie na fanpage tego miejsca, gdzie znajdziecie cennik.

Uwaga – największy ruch jest tu pomiędzy godziną 13.00 a 14.00, kiedy to wodniacy, niczym grzyby po deszczu,

wypływają z północnego i południowego wylotu kanałów i pojawiają się na barce na lunchtime. Kawkę na wodzie polecam zatem najbardziej tuż po otwarciu, a pyszną rybkę – w drugiej części dnia. Wyobraźcie sobie to niesamowite uczucie, gdy słońce praży, a Wy na barce pośrodku jeziora kosztujecie świeżo usmażonej sielawy. Czujecie to? Bo ja tak i już teraz chętnie znalazłabym się w tym miejscu.

”

Położona na barce jadalnia ma dużą przestrzeń, która w razie złej pogody jest zamykana – zapewnia tym samym możliwość zjedzenia posiłku w komfortowych warunkach.

”

EN

FISH RESTAURANT ON THE WATER

There are numerous fish restaurants (you can find a few of them in no. 93/2018) in Varmia and Masuria but one of them is unique as it is located in the middle of the lake. Yes, yes you are right – it is situated in the middle of Lake Szymon located on Masurian canals transit route-between lake Szymonecki and lake Tałtowisko.

It is the only fish restaurant of this kind and it is reachable only by water. Located on a barge the restaurant is spacious and has all weather conditions thanks to that you can have a meal in comfortable and friendly conditions. Terns sitting on the water surface watch everything happening and expect that they will get a bite to eat too.

The menu depends on the catch of the day. Every day in the summer season you can get zander, eels, perch, vendace, whitefish and burbot from 11:00 a.m to 19:00 p.m. Obviously, like in traditional fish restaurants meals are served on paper trays. You can eat well at a reasonable price – the best way to check is to use the fan page with the price list.

Attention! The busiest time is between 13:00 p.m and 14:00 p.m when tourists sail out from the northern and southern canals and appear at the barge at lunch-time. That's why I recommend coffee just after opening time and delicious fish later in the day when it quietens down. Imagine that feeling when the sun is shining and you are eating freshly fried vendace on the barge in the middle of the lake. Can you feel it? I can and I would like to be there just right now.

/
Opracowanie / By Justyna Szostek
fot. Jarek Kowalski – Szalone Walizki

Zapraszam do śledzenia fanpage tego klimatycznego miejsca
/ I recommend following fan page of this place with soul:
fb/Żeglarska-Smażalnia

A film z lotu ptaka Żeglarskiej Smażalni obejrzycie na kanale You Tube naszych rodzimych blogerów – Szalonych Walizek / You can see a bird's eye view film of the Sailing Restaurant on youtube made by native bloggers – Crazy Suitcases:
www.youtube.com/watch?v=PTeBHjiXhcE

ROWEROWY ZAWRÓT GŁOWY *w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich – cz II.*

Rzeki dla rowerów – to popularne ostatnio hasło. Na Mazurach możemy zaproponować jego odmianę: Jeziora dla rowerów. Jazda rowerem w pobliżu pięknych jezior jest przecież co najmniej równie atrakcyjna. Największe nasze naturalne zbiorniki, Mamry i Śniardwy, stwarzają ciekawe możliwości wycieczek – z najbardziej atrakcyjnym objazdem naokoło.

1.

OMamrach pisaliśmy nie tak dawno (zapraszamy do numeru 93 – przyp. red.), więc dziś parę słów o trasie wokół największego jeziora w Polsce – Śniardwy. Okrężna droga daje możliwość rozpoczęcia jej w dowolnym miejscu.

To może zaczniemy od sławnych Mikołajek? Kierunek: Wierzba i Popielno. Pierwszą atrakcją na trasie jest prom na linie przez jezioro Beldany – jedyny czynny na jeziorach mazurskich. Należy wziąć jednakże pod uwagę to, że prom ten działa tylko w sezonie turystycznym. Przed nami decyzja, czy wracamy na zachodni brzeg jeziora Beldany i jedziemy przez Kamień do Rucianego, czy też skracamy sobie drogę, omijając to miasto. Piękna Puszcza Piska daje możliwości relaksu oraz popływania w jeziorze – i to w kilku miejscach. Ciekawe atrakcje w Rucianem-Nidzie jednak skłaniają do prze-

jazdu przez to miasto. Warto obejrzeć tu co najmniej dwa miejsca. Pierwsze to wyłuszcarnia nasion szyszek z końca XIX w. Wciąż czynna, dostarcza nasion pięknych drzew Puszczy Piskiej (www.maskulinskie.bialystok.lasy.gov.pl). Gdy zdecydujemy się już opuścić kurort, po drodze zobaczymy jedną z trzech mazurskich śluz – Guziankę (www.atrakcje.mazury.pl/miejsce/sluzza-guzianka). Warto popatrzeć, w jaki sposób funkcjonuje to urządzenie hydrotechniczne.

Przed nami 10 kilometrów jazdy przez Wejsuny, by znów popatrzeć na Śniardwy. Gdy będziemy w Niedźwiedzim Rogu, roztoczy się przed nami piękna panorama z dwiema dużymi wyspami – Czarcią i Pajęczą. Na Czarciej od końca XVIII w. istniał Fort Lyck. Jezioro jest w tym miejscu płytkie i trzeba brodzić, żeby dotrzeć do miejsca, w którym da się popływać.

Jadąc prawie cały czas leśną drogą, dotrzemy do Pisz – miasta mazurskiego z dość bogatą historią. Warto odwiedzić Muzeum Ziemi Piskiej (www.muzeumziemipiskiej.pl), by na przykład dowiedzieć się, że w okolicy funkcjonowała spora huta żelaza z wielkim piecem. Z nieczynnej wieży wodnej – przerobionej na punkt widokowy – podziwiać można ogrom mazurskich lasów oraz planować inne wycieczki rowerowe po Puszczy Piskiej. Jeżeli hasło „Jeziora dla rowerów” nam się podoba i lubimy oglądać za- bytki techniki, to z pewnością powinniśmy zobaczyć kolejną z mazurskich śluz – Karwik (www.mazury.info.pl/atrakcje/karwik). Położona na najdłuższym mazurskim kanale, liczącym ponad pięć kilometrów, umożliwia żeglugę ze Śniardwy na drogi wodne całej Europy – przez Pisz, Narew i Wisłę. Stąd da się dopłynąć nawet

do Berlina i Paryża! Niestety, będziemy wracać kilka kilometrów tą samą drogą. We wsi Jeglin przejedziemy nad Kanałem Jeglińskim i – po kilku kilometrach – znów znajdziemy się nad brzegiem Śniardw. Przejeżdżając przez mazurskie wsie – Szczechy Wielkie i Zdory – dojedziemy do ujścia rzeki Białoławki. Patrząc na nią, warto zwrócić uwagę na tamę i jaz, znajdujące się przy ujściu ze Śniardw. Poziom wód tego największego jeziora w Polsce (113 km²) utrzymuje się właśnie tam. Ze zdumieniem zdamy sobie sprawę z tego, że obecny kształt jezior mazurskich jest w dużym stopniu rezultatem działalności człowieka. Gdyby nie tama i jaz, Śniardwy byłyby sporo mniejsze.

Przed nami Nowe Guty. Jeszcze nie tak dawno były małą, spokojną wioską mazurską. Dziś przeistaczają się w kurort – a wszystko to z powodu prawdopodobnie najpiękniejszego widoku na Śniardwy. Przeciwległy brzeg oddalony jest o około 15 km. Plaża z pływacznią, ciągnąca się dziesiątki metrów, zachęca

”

Jadąc prawie cały czas leśną drogą, dotrzemy do Piszca – miasta mazurskiego z dość bogatą historią. Warto odwiedzić Muzeum Ziemi Piskiej, by na przykład dowiedzieć się, że w okolicy funkcjonowała spora huta żelaza z wielkim piecem.

”

Jeżeli starczy nam siły i zainteresowania, to pod koniec trasy możemy zobaczyć ptactwo wodne w rezerwacie przyrody Jezioro Łuknajno. Warto wejść na jedną z wież widokowych, by posłuchać ptaków. Właśnie tak – posłuchać odgłosu dobiegającego z trzcin oraz popatrzeć na liczne łabędzie nieme bytujące na jeziorze.

Jeszcze tylko pięć kilometrów i zamkniemy petlę wokół jeziora w Mikołajkach. Na zakończenie kilka informacji praktycznych. Trasa wiedzie różnymi drogami o bardzo różnym standardzie, od wysokiej jakości asfaltu, przez bruk, aż po szuter (autor zna trasę z własnego doświadczenia). Na niewielkim odcinku jest wydzielona droga dla rowerów. Tylko nieliczne, krótkie fragmenty charakteryzują się dużym ruchem samochodowym. Na trasie nie trzeba martwić o posiłki czy zakupy w sklepach, nawet w dni wolne »

do kąpieli w ciepłej wodzie. Z tego miejsca zachody słońca na Mazurach wyglądają najwspanialej.

Ruszajmy! Przed nami jeszcze kilkadziesiąt kilometrów, tym razem w większości po północnym brzegu jeziora. W dużej wsi Okartowo warto zajrzeć do wnętrza niepozornie wyglądającego kościoła, by zobaczyć malowidła. Choć nie mają setek lat – powstały w XX wieku – są zachwycające.

od handlu. Do pokonania jest około 90 km. Wprawiony cyklista trasę przejedzie w jeden dzień. Ci, którzy chcą zwiedzić wszystkie atrakcje, powinni przeznaczyć na to co najmniej dwa dni i zaplanować nocleg.

(EN)

A BICYCLE SPIN IN THE LAND OF A THOUSAND LAKES – PART II

Rivers for bikes has recently been a popular slogan so In Masuria you can say Lakes for bikes. As you would probably agree riding a bike along beautiful lake shores is a very appealing idea. The two

biggest lakes Lake Mamry and Lake Śniardwy make interesting conditions with the most attractive trips around the lakes possible.

Mamry was written about in a previous edition so now I will tell you about the trail around the biggest lake in Poland, Lake Śniardwy. You can start the trip at any point you like as the bike trail is in a loop.

So let's start from Mikołajki, going in the direction of Wierzba i Popielno. The only ferry on the Masurian lakes is the first attraction on the trail. You should remember that the ferry service is available only during the tourist season. Now you have a choice either to go along the west shore of Lake Beldany or go via Kamień to Ruciane or shorten the trail bypassing this town. Nevertheless, interesting attractions in Ruciane-Nida

may make you want to stop there. There are two places to be seen, the first one is the Cone Seed Extraction House dating back to the late 19th century. It still functions and harvests seeds from the beautiful trees of Pisz forest – www.maskulinskie.bialystok.lasy.gov.pl. When you are leaving town, you will see Guzianka – one of the three Masurian locks on your way. www.atrakcje.mazury.pl/miejsce/sluza-guzianka. It is worth paying attention to how these hydro-technical devices operate. Cycle on a further 10 km through Wejsuny and Lake Śniardwy will come into view again. When you reach Niedźwiedzi Róg you have a chance to see a beautiful panorama over two big islands – Czarcia and Pajęczka. Fort Lyck was still there till the end of 18th century on Czarcia island. The lake in this particular place is shallow so you have to wade out a little to get to a place where you can

swim. After riding along the forest track, you reach Pisz, a Masurian town with quite a rich history. The Museum of Pisz Land – www.muzeumziemiipiskiej.pl – is worth visiting and you can learn about a big ironworks with a huge furnace that used to be in the neighborhood. Here you can wonder at the vastness of the Masurian forests and plan your bike trips in the Pisz forest from the vantage point of what was once a water tower and now functions as a viewing platform.

Another Must is to see another Masurian lock – Karwik – www.mazury.info.pl/atrakcje/karwik. It is situated on the longest Masurian canal which is 5 km and connects Lake Śniardwy to waterways throughout Europe sailing through the Pisa, the Narew and the Vistula rivers. You can even get to Berlin and Paris from this place not leaving the water. Now, we go back a few kilometres the same way that we came. In the village of Jeglin you cycle over the Jegliński Canal and after a few kilometres you are on the shores of Lake Śniardwy once again. While riding through Masurian

villages such as Szczechy Wielkie and Zdory you reach the Białoławka estuary. When you see it pay attention to the dam and the weir located at the mouth of Lake Śniardwy. The level of water of the biggest lake in Poland (113 km) is maintained just there. We realize with amazement that the present shape of the lakes is a result of human activity to a large extent, only for the dam and the weir, Lake Śniardwy would be much smaller than it is.

Now Guty is ahead of us. It used to be a small, quiet Masurian village but it has changed into a resort because of the most beautiful views of Lake Śniardwy. The opposite shore is at a distance of 15 km. A beach with shallow water stretching for several kilometres is ideal for bathing in warm weather. The Sunset in Masuria is at its best in this place.

So let's move on, you still have a lot of ground ahead of you mostly on the northern shore of the lake this time. In the bigger village of Okartowo, you should visit the inconspicuous looking church to see its paintings. Although,

they are not very old as they were painted in 20th century, they are still stunning. If we have any energy left at this point, you can do a spot of birdwatching at the Nature Reserve of Lake Łukajno at the end of the trail. It is worth visiting one of a few viewing towers to listen to birds such as the sound of canes and see the numerous mute swans and others living there.

There is only 5 kilometres to go and you will close the loop around the lake in Mikołajki.

A little practical information to finish with. The trail leads along various tracks of different standards from high quality asphalt to paving stones to gravel some of the trail is earmarked just for bikes and general road traffic is seen only along a few short stretches of the trail. The trail is 90 km long so an experienced cyclist can travel the entire length within one day. Those who want to see all attractions should spend at least 2 days and stay overnight.

Opracowanie / By Marian Jurak

Nurkowanie na Warmii,

CZYLI JAK POŁĄCZYĆ
EMOCJE Z CHILLOUTEM

Gdy spojrzymy na Warmię i Mazury jako na dwa autonomiczne regiony, widać wyraźnie, że ten pierwszy jest zdecydowanie rzadziej odwiedzany. Czy słusznie? Wiadomo, kwestia gustu i mody. Na Mazury moda jest zawsze. Tendencja do zwiedzania Warmii chyba dopiero się zaczyna. Warto więc wyznaczać nowe kierunki i kreować trendy, zanim zrobią to inni.

W zestawieniu z bardziej popularną sąsiadką, jak można nazwać Mazury, Warmia jest słabiej oblegana. Mniejsza liczba turystów to mniejsze oddziaływanie na środowisko naturalne, które w tej części Polski można znaleźć w stanie prawie nienaruszonym. Choć na War-

mii dominuje krajobraz polodowcowy, jezior rynnowych jest tu zdecydowanie mniej niż na Mazurach i – na dodatek – są one mniejsze.

Ale właśnie dzięki temu Warmia, naszym zdaniem, tylko zyskuje.

Warmińskie jeziora mają szczególną zaletę. To świetna alternatywa dla miłośników nurkowania, którzy szukają niezapomnianych wrażeń pod wodą i chcą uciec od tłumów.

W samym Olsztynie, będącym największym miastem na Warmii, a jednocześnie stolicą województwa, mamy 16 jezior. Tu nurkuje się głównie w dwóch. Największe i najpopularniejsze jest jezioro Krzywe, a najbardziej oblegana nurkowa miejscówka znajduje się niedaleko Tawerny Pirat przy ul. Bałtyckiej. »

Przejrzystość wody w Krzywym dochodzi do 10 metrów. W najgłębszym miejscu jezioro ma 43 metry, więc można tu ćwiczyć także nurkowanie techniczne. Pod wodą można napotkać zatopione łodzie, jachty, małe statki wycieczkowe i tory oraz platformy do ćwiczeń, przez co kolejne nurkowania nigdy nie są nudne. Poszczególne obiekty są oznakowane linami, a mapy z podwodnymi atrakcjami posiada każde olsztyńskie centrum nurkowe.

Drugie popularne miejsce to jezioro Tyrsko, z głębokością powyżej 30 metrów, lecz nieco gorszą przejrzystością.

W Olsztynie można nurkować cały rok, a wielu nurków przyzwyczajonych do zimniejszych wód czeka wręcz na zimę, by zaliczyć nurkowanie podlodowe. Może nie zobaczymy wtedy zbyt wielu ryb, za to widoczność jest niesamowita,

a pęcherzyki powietrza tworzą pod lodem najpiękniejsze wzory.

Nie ma nurkowania bez dobrych baz nurkowych, gdzie można zrobić uprawnienia, wypożyczyć sprzęt i naładować butle powietrzem lub mieszankami. Najstarszą z nich jest Akademicki Klub Płetwonurków SKORPENA, znajdujący się w Kortowie (www.skorpenna.pl).

Wśród szczególnie polecanych jest Aquadiver (www.aquadiver.pl), mieszczący się nad jeziorem Krzywym przy ul. Żeglarskiej 6. Na liście tej znajdują się także Krokodyle (www.krokodyle.com.pl), które swoją siedzibę mają w centrum, przy ul. Dąbrowszczaków 5, oraz Warmińskie Centrum Nurkowe przy ul. Toruńskiej 1a (www.nurkowanie-kolakowski.pl).

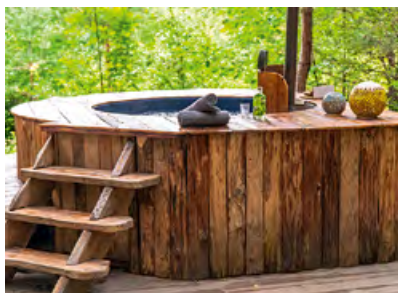
Kolejne z popularnych i często odwiedzanych miejsc na Warmii to jezioro Wuksniki, znajdujące się na terenie obszaru chronionego Natura 2000. Jego głębokość to 67 metrów, co czyni je także jednym z najgłębszych jezior w Polsce.

Zaletą nurkowania na Warmii jest lokalizacja i otoczenie. Stąd bardzo blisko na przykład do gminy Jeziorany lub Jonkowo, gdzie znajdziemy masę cudownych siedlisk, idealnych na weekendowy czy tygodniowy chillout.

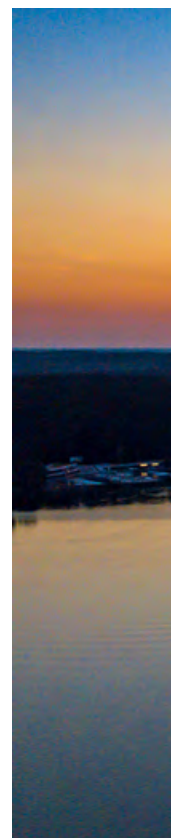
W Głędach możecie wybrać Glendorię i znajdujące się obok Camp SPA (www.glendoria.pl), uważane za jedno z najlepszych tego typu miejsc w Europie. Niedaleko, bo w Nowym Kawkowie, znajdziecie słodką Moniówkę (www.moniowka.pl) ze wspianą kuchnią, a we Włodowie – Kwaśne

Jablko (www.kwasnejablko.pl). Zresztą pięknych siedlisk i sielskich pensjonatów w tej okolicy jest bez liku, co tylko zachęca do połączenia nurkowej pasji z wypoczynkiem w uroczym miejscu na Warmii. Każde z siedlisk poleca także inne miejsca, więc gdy traficie do tej cudnej krainy, możecie być pewni, że zobaczycie więcej ciekawych miejsc niż się spodziewaliście.

Po więcej emocji związanych z nurkowaniem na Warmii i innych ciekawych miejscówek w regionie zapraszam na stronę www.szalnewalizki.pl.

»

EN

DIVING IN VARMIA – HOW TO COMBINE EMOTIONS WITH CHILL OUT

If you look at Varmia and Masuria as two separate regions, you can see that the first one is definitely less visited. It is obvious that it is a matter of taste and trend. Masuria is always trendy. The tendency to visit Varmia is perhaps about to start. It is worth setting new directions and creating new trends before others will do it.

In comparison to the more popular neighbor Masuria, Varmia is far less popular. The fewer tourists, the less

impact on the natural environment which is almost untouched in this part of Poland. In Varmia there is a dominant post-glacial landscape with fewer ribbon lakes than in Masuria. Moreover, these lakes are smaller than the ones in Masuria. Thanks to that Varmia just gains. Varmian lakes have a special advantage. It is great alternative for divers who look for unforgettable impressions under the water and want to escape from the crowds.

In Olsztyn which is the biggest city in Varmia and the regional capital there are 16 lakes. You can dive mainly in two lakes. Lake Krzywe is the biggest and at the same time the most popular lake. The most popular diving place is located not far from Pirate Tavern at Bałtycka street. The clarity of water in Lake Krzywe is as much as 10 m deep. The greatest depth is 43 m so you can practice technical diving as well. Under the water you can see sunken boats, yachts, small cruise ships, tracks and platforms for

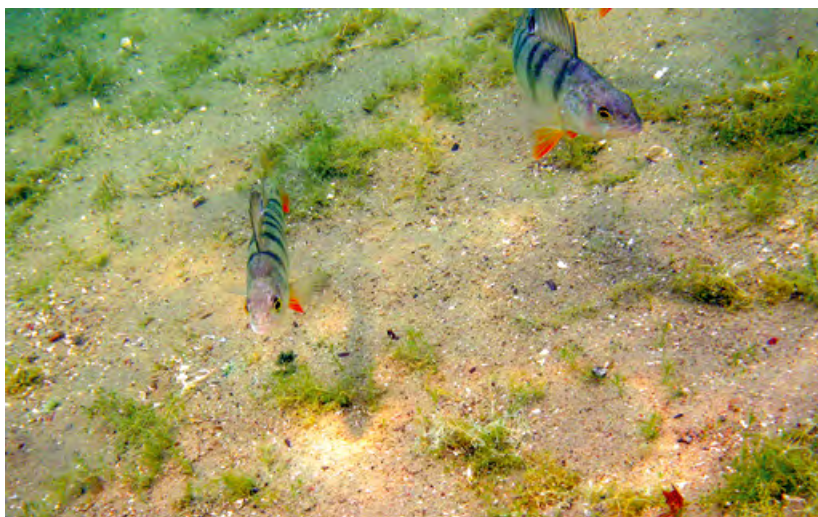
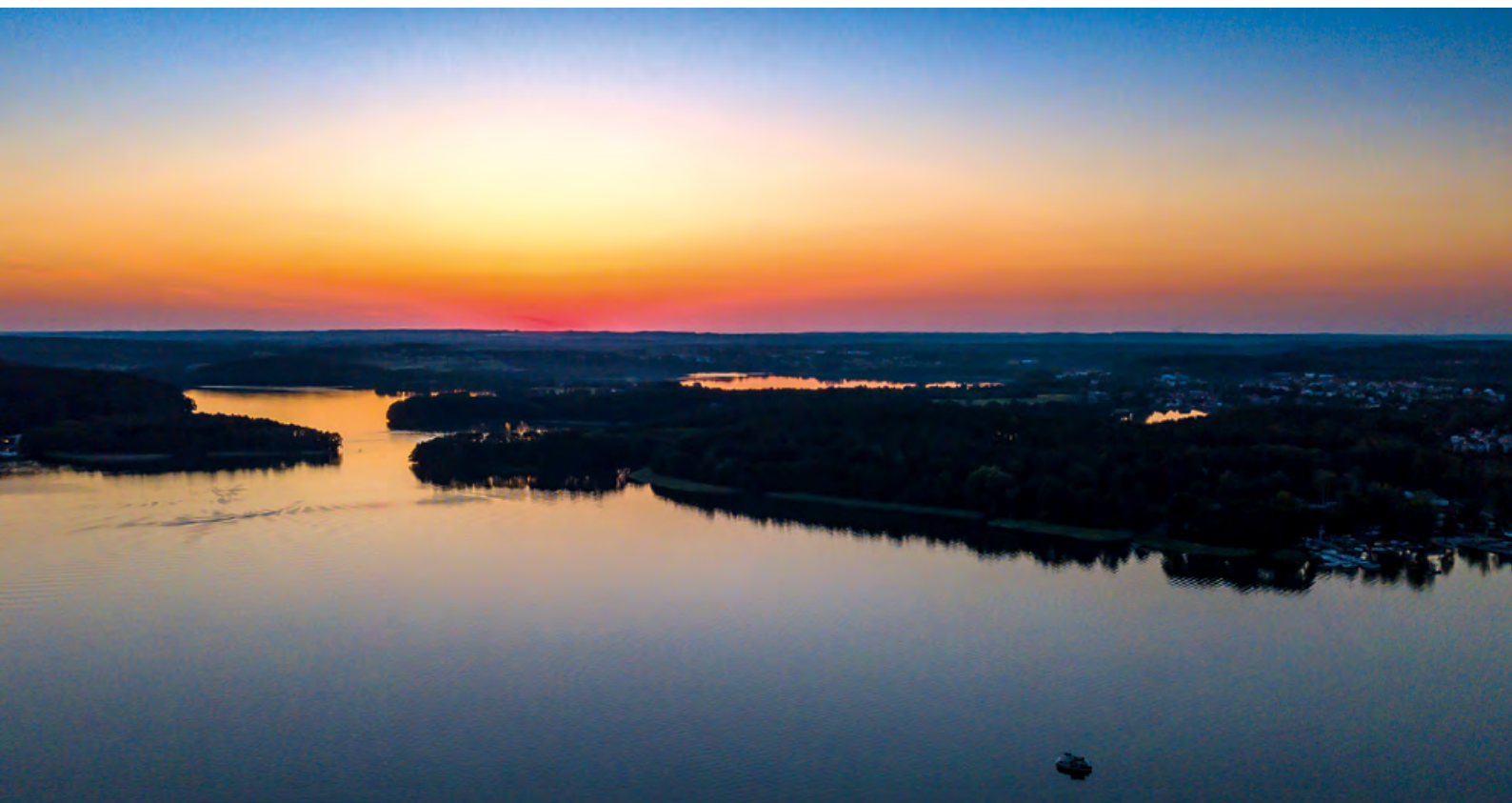
exercises. Thanks to them diving is not boring. Particular objects are marked by lines and maps and underwater attractions can be found in every diving spot in Olsztyn.

Lake Tyrsko is the second most popular lake with a depth of more than 30 m but with less clarity.

You can dive in Olsztyn throughout the whole year but many divers are used to colder water and wait for winter to dive under the ice. Maybe you will not see many fish but the clarity is amazing and air bubbles create the most beautiful patterns under the ice.

There is no diving without good diving bases where you can get permission, rent equipment and charge bottles with air and mixtures. The Academic Divers Club 'SKORPENA' situated in Kortowo (www.skorpena.pl) is the oldest diving club.

There are other recommended clubs like Aquadiver (www.aquadiver.pl) located at 6 Żeglarska street. There are also

Crocodiles –Krokodyle (www.krokodyle.com.pl) with a base in the centre at 5 Dąbrowszczaków street and the Varmian Diving Centre at 1a Toruńska street (www.nurkowanie-kolakowski.pl). Lake Wuksniki situated in the protected area of Natura 2000 is another popular and eagerly visited place in Varmia. Its

depth is 67 m so it is claimed to be one of the deepest lakes in Poland. An advantage of diving in Varmia is the location and surroundings. You can easily get to Jeziorany municipality and Jonkowo where you can find numerous places to stay and ideal for weekend or week chill outs.

In Głędy you can choose Glendoria or Camp SPA at Glendoria (www.glendoria.pl) which is believed to be one of the best places of this type in Europe. Not far away you will find sweet Moniówka with delicious cuisine in Nowe Kawkowo (www.monio-wka.pl) and the Sour Tree in Włodowo (www.kwasnejablko.pl). There are numerous beautiful settlements and idyllic guesthouses in the neighborhood which encourages you to combine a passion for diving with relaxation in a charming place in Varmia. Each settlement also recommends different places so if you arrive in this wonderful land you can be sure that you will see more interesting places than you expect. If you want to feel more emotions combined with diving in Varmia and other interesting places in the region, go to the website – www.szalonenwalizki.pl.

*Opracowanie i fot. / By
Jarek Kowalski / Szalone Walizki*

W następnym numerze / In the next issue:

Polecamy na zimę

We recommend for winter:

MIEJSKIE ATRAKCJE POD DACHEM

Zimą na Warmii i Mazurach nie brakuje rozrywek na świeżym powietrzu, jednak czasem mamy ochotę na zrzucenie ciężkiej, wierzchniej odzieży i rozgrzanie się w ciepłym wnętrzu. Podróżując z dziećmi, zazwyczaj nie możemy sobie – niestety – pozwolić na beczynne siedzenie przed kominkiem, dlatego polecimy Wam miejskie atrakcje pod dachem, które pozwolą złapać chwilę oddechu, spędzić miło czas z rodziną, a Waszym pociechom – wyładować nadmiar energii.

Indoor urban attractions

It is easy to find entertainment outdoors in Varmia and Masuria in winter however, we sometimes want to take the bulky clothes off and warm up somewhere inside. Realistically, while travelling with children we usually cannot sit and do nothing in front of the fire. Therefore, we recommend indoor urban attractions which will let you relax and spend some quality time with your family and the children can get rid of their surplus of energy.

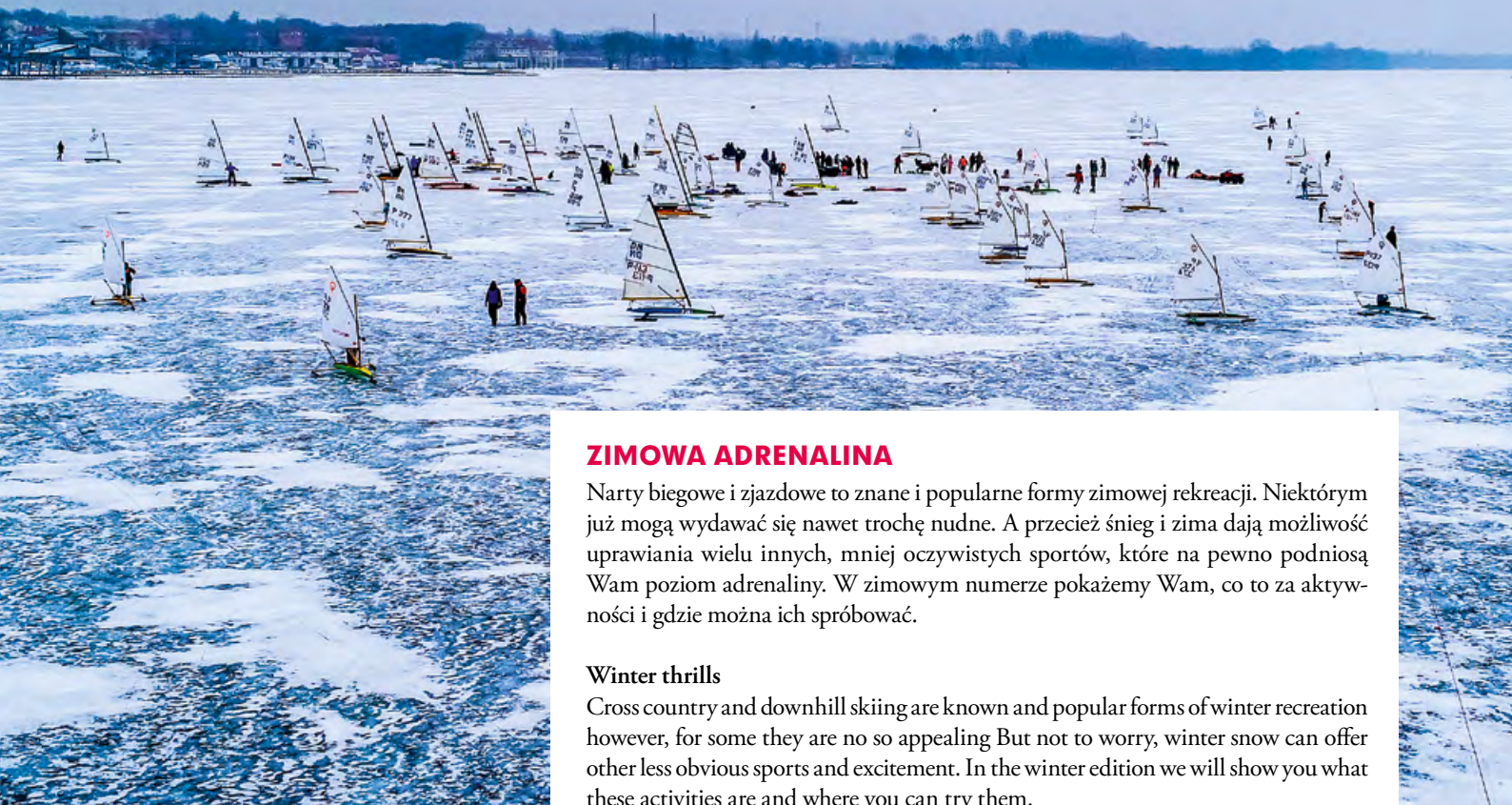
ZIELARSTWO CIĄGLE ŻYWE

Zielarstwo to dziedzina i wiedza niemal tajemna, przekazywana pieczołowicie z pokolenia na pokolenie. Ta cenna sztuka rozwijała się szczególnie bujnie w regionie Warmii i Mazur – ze względu na niezmiernie bogactwo naturalne tej krainy. Specjalnie dla Was sprawdzimy, czy regionalna tradycja zielarska wciąż ma się dobrze oraz gdzie możecie się zetknąć z jej przejawami i praktycznym zastosowaniem.

Herbalism still on top

Herbalism is a field and an almost occult knowledge passed carefully from generation to generation. This valuable art developed particularly successfully in the region of Varmia and Masuria out because of the natural wealth of this area. Especially for you we will check whether regional herbal tradition remains strong and where you can find it both on display and in practical use.

ZIMOWA ADRENALINA

Narty biegowe i zjazdowe to znane i popularne formy zimowej rekreacji. Niektórym już mogą wydawać się nawet trochę nudne. A przecież śnieg i zima dają możliwość uprawiania wielu innych, mniej oczywistych sportów, które na pewno podniosą Wam poziom adrenaliny. W zimowym numerze pokażemy Wam, co to za aktywności i gdzie można ich spróbować.

Winter thrills

Cross country and downhill skiing are known and popular forms of winter recreation however, for some they are no so appealing. But not to worry, winter snow can offer other less obvious sports and excitement. In the winter edition we will show you what these activities are and where you can try them.

DANIA IDEALNE NA ZIMĘ

Niskie temperatury na zewnątrz sprawiają, że jesteśmy złaźnieni ciepła. Dobrym pomysłem na rozgrzanie się może być wizyta w saunie, ale także w jednej z licznych na Warmii i Mazurach restauracji, gdzie skosztujecie pożywnych, rozgrzewających dań czerpiących z naturalnego bogactwa regionu. Podpowiemy Wam, co i gdzie warto zjeść, by przetrwać zimową porę w doskonałej kondycji i wyśmienitym nastroju.

An ideal dish for winter

Low temperatures outside make us yearn for warmer times so, it is a good idea to visit a sauna or one of the numerous restaurants in Varmia and Masuria where you can try nutritious warming dishes made from local products. We will give you some hints on what and where to eat to survive winter in perfect surroundings.

LH
LENDO HOTELS
- GROUP -

Luksus to możliwość wyboru...
Luxury is a possibility to choose...

Hotel Paryski art & Business****

Hotel Willa Port art & Business****

Termy Warmińskie

WYBIERZ SWOJE WYJĄTKOWE WAKACJE
CHOOSE YOUR SPECIAL HOLIDAY

www.hotelparyski.pl

| www.willaport.pl

| www.termywarmińskie.pl

HARMONY
POLISH HOTELS